Ն. 4195 — 1899 ԱՊՐԻԼ 16 ՇԱԲԱԹ — 1316 ԶԻԼՀԻՃԱՅԻ 17 — ՕՆ ՊԵՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԱԳԻՏԷ

ԱՊՕՆԷ ՏԻՏՅԱԹԼԱՐԸ
12 ամսեայ 6 ամսեայ 3 ամսեայ
ՍՊԱՄՊՈԼ 140 ղ. 70 ղ. 40 ղ.
ԹՈՇՐԱ 150 » 80 » 45 »
Մէջիտիէյէ 20 ղրուշտան

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻԻՃԱՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

صاحب امتياز: جيوكليان

ԵԷՎՄԻ ԿԱՋԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԳԻՏՅԵԼԱՐԸ
Դինար, Զինար վէ 3ինէր տահիպէ ղ. 5
Կիւնէնիւ տահիպէ 11բ 10բ ղ. » 3
Մէվատտը նաֆիսա տաիր պէնալէր մէճմանէն գապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իստէ օլունմայմագ

Իտարէխանէսի Սիրամզօլտա Պապը Ալի Հատրէտլինէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մարթամասընտա տրը։ Քէսիֆէի մէվատոս հոգդրնտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ՝ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ալէմանիա օրտուսընըն էրքեանը հարգ բէսի ժէնէրալ գօնթ Շելիֆտէն՝ մայեթինտէ պիր գաչ էրքեանը հարգ զապիթի պուլընտըղը հալտէ սօն պահարտա վուգու պուլմագ օլան մանօվրալարըն արազխինի Թային իթմէք իչիւն էլեէվմ Ալէմանիանընը ճէնուպընտա սէյահաթ իսբա խոյօր։ Մէզքիւր մանօվրալարա 75,000 բիյատէ, 17,000 սիւվարի վէ 70 պաթարեա իշթիրաք իտէնէք տիր։ Իմբէրաթօր՝ մանօվրալարըն տէվամ իթթիկի միւտէթճէ տիկէր բրէնպէրէլ պիրլիքտէ չաբը ալթընտա օթուրմագ տը։ Մէզքիւր չաբը՝ միւչարէլէյէ Թարաֆընտան Պաղէտանտէ գուլլանըլան չաբրընը այնը տը։

Էլէէվմ Ալսթրիանընը Բրակ չէհրինտէ իսբահ լուռլյաթ իտէն պիր Ռուս թէաթրօ գումբանեասը լէհինտէ Զէք էհալիսի Թարաֆընտան հէյէճանլընիւմայիշլէր իսբա օլընմը տը։ Հէր Թարաֆտա «Հայտարն Ռուսիա» սէտալարը բը իշիտիմիշ տիր։

Զին հիւքիւմէթի՝ Ինկիլթէրանընը տարէի նուհիւզընտա պուլընան Հարի նէկհրինի վարօր իշլեյէճէք հալէ գոյմագ իչիւն 2 միլեօն Թաէլ, վէ նէկը պոյընճա սէտալէրին եարբմասը իչիւն 1 միլեօն Թաէլ սարֆ իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր։ Ամէլիյաթը մէզքիւրէ Ինկիլիզ միւհէնտիսլէրի Թարաֆընտան իսբա օլընճագ տը։

Ալսթրիա տիվանը մուհասէպաթ բէյիսի վէ էսպագ մէճլիսը վիւքէլա բէյսի գօնթ Հոհենվարթ էվվէլի կին Վիէննատա վէֆաթ իթմիշ տիր։

Միւչարէլէյէ գօնթ՝ 1824 փետր. 12ռէ տիւնեայէ կէլմիշ, վէ 1871 փետր. 7ռէն հոկտ. 30ա գատար բրյասէթը վիւքէլայը իհրազ էյլէմիշ տիր։

Միւճթէմէսի Ամէրիգանընը Հագսընվիլ չէհրինտէն իրար օլընտըղընա կէօրէ, Նուվէլ—Օրլէանան Նիւ-Եորգա կիտէն Ժինեռալ-Վէյնէ նամ սէֆինէ գաւազէտէ օլուգ, պունըն սանտալլարընտան պիրի՝ եօլնու վէ Թայ'իալարա տօլու օլարագ գարայա եանաչամագը սըրատա տէվրիմիշ, վէ 16 քիչիսէն վարօրըն գարթանը տախի տախի օլարագ 12 քիչի պօղուլմըշ տը։ 15 քիչիսի համիլ օլան տիկէր պիր սանտալտան տա խազէր եօգ տը։

ՏԱԽԻԼԻԹԷ

Այնօրօզտա խասթա պուլընտըղը եազըմըշ օլան Ռում Բաթրիգը Եսպագը Եուվաքիմ էֆ. հազրէթլէրինն Միտիլիյէ կիթմէսինէ միւսատէի Սէնիյէ էրզան պոյուրըպ, խարճրահ օլարագ 50 լիրա տախի ինսան պոյուրուլմըշ տը։

—1901 սէնէսինտէ Ինկիլթէրանընն կնագօվ չէհրինտէ աչըլաճագ սէրկիի ումումիտէ քեար վէ զարարը քէնտիլէրինէ ահտ օլմագ իւզրէ Թիւրքիա մահուսլաթը արզիյէ վէ մատէնիյէ վէ սէնատիյէսինտէն էշեա կէօնտէրէճէքլէրէ պագը միւսատաթ վէ գօլայլըգ կէօսթէրիլմէսինէ իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Գօսթաքի Սապունճիատէսին ագտէմճէ քէշֆ իթմիշ օլտուղը պիր նէվ էճզա իլէ էրզրում վիլայէթինտէ Հէյվալը մատէնինտէ ագան պագբրը սուլարտան պագբր չբգարմագ, վէ ֆագաթ Հէյվալը մատէնիյէ մաղազալարընա միւտախլէյ օլունմայըպ ամէլիյաթը լաղմվէ Հէյվալը սուլընա միւնհասբը օլմագ չարթըյլա 5 սէնէ միւտէթլէ մէզքիւր Հէյվալը սուլարընն մումանիլէյհ էօհտէսինէ իհտիյէր խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Ատանա վիլայէթինճէ կէչէն սէնէլէրէ ահտ եօլ ինշաաթը պէտէլաթը նագտիյէսինին ճէզասրզալընմասը հագդընտա սուտուր իթմիշ օլան իրատէի Սէնիյէսինն հիւքմիւ պագը գալմագ իւզրէ պուսէնէ իլէ տահա սօնրաքի սէնէլէր պէտէլաթը նագտիյէսինին դէկտեմբեր իպթիտասընտան իթիպարէն ճէզայա Թապի Թութուլմասը Նուրաի Տէվլէթճէ գարարլաշտըրըլըպ մաղպաթասը մագամը Սաարէթէ Թագտիմ գրլընմըշ տը։

—Սղերդ սանճաղընտա այրը այրը պուլընտըրլան նիզամիյէ ասքէր պէօլիւքլէրինին Թապուլարընա պիրլէշմէլէրի իչիւն Կիւնճի (Էրզինկեան) օրտու միւչիրիյէթինտէն էմր վէրիլմիշ տիր։

—Թիւրքիա վէ Ամէրիգա պէյնինտէ Թիճարէթին արթմագտա օլմասընա մէպնի Ուայինկթօնտա ֆաբրի պիր պաշ չէհկնտէրլիք իհտասը գարարլաշտըրըլմըշ տը։

—Աֆրիդանընն ղանպ մէմալիքինէ իսխալ օլընան իչկիլէր հագդընտաքի ուսուլին եէնիտէն Թէագիի իչիւն պու քէրրէ Պրիւքսէլտէ Թօբանան գօնֆէրանսա՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէ տախի իշթիրաքտէրէք, Պրիւքսէլ սէֆիրի աշրաֆ. Դարաթէոտօրի էֆ. հազրէթլէրի մուրախասա Թային օլընմըշ տը։

—Թիֆիէնք, գրլրճ վէ գացաթուրա կիպի սիլահլարընտան պիրինի վէ եա ճէպխանէսինի սաթան վէ եա գաստէն զայ իտէն վէ եախսա տէնիզ չայա տիւշիրտիկինի վէ եանկընտան գուրթարմասընը վէ պիր ղայլէ էսնասընտա զայա իթտիկինի իսպաթ իտէմէյէն քիչիւք զապրթան վէ նէֆէրաթ՝ իչ սէնէ տահա ասքէրլիքտէ գուլլանըլաճագ, վէ պիր օէնէ տէ բրանկապէնտ իտիլէճէք տիր։

—Վէքեալէթի հավի չէրի հէօճճէթլէրինին մուգավէլաթ մուհարիրիքիրլէ նիզամիյէ մահքէմէլէրինտէն Թաստիգի վէքեալէթնամէլէրինին այնը գուվվէթ վէ մագպուլիյէթի հահ օրմագ իւզրէ պիտիրիլմիշ տիր։

—Պունտան սօնրա թիճարէթէ պաշլայան էճնէպիլէրին Թէպաալըգլարը Խարիճիյէ նէզարէթինճէ Թաստիգ օլընմասը միւնասիպ կէօրիւլէրէք նէզարէթը միւշարէլէյէհայա եազըլմըշ օլարընճան, պու պապատ պիր գարար հուսուլինէ գատար իչպու Թաստիգ մուամէլէսինին Թէրքիյէ էսկի ուսուլին տէվամընա արգգաթ օլընմասը՝ հէր Թարաֆա էմր ու իշար պոյրըլմըշ տը։

—Ռուսիա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը Մ. Զէրպաչէֆ՝ պաշ Թէրճման Մ. Մագսիմօֆ իլէ պիրլիքտէ տիւն Պապը Ալիյէ կիտիպ, Զաթը հազրէթը Սատրազամի վէ Տախիլիյէ վէ Խարիճիյէ նազրլարը տէվ. բաշալար հազարաթըյլա միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Ռուսումաթ Էմինի տէվլ. Նազիֆ բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն Պապը Ալիյէ կիտիպ, Զաթը հազրէթը Սատրազամի վէ Տախիլիյէ նազրլարը տէվ. Մէմուրէ բաշա հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշմիշ տիր։

—Թիճճարան Խրիսթաֆորիտիս էֆ.ինն խաթիտա իթմիշ օլտուղը Իզմիր վիլայէթինտէ Պէյլէրլի օրմանընտա քէրէսթէ նագլինէ մախսուս 212 քիլօմէթրօ պոյունտա վէ Տրգօվիշ ուուլինտէ պիր շրմէնտրֆեր ինշասը հագդրնտաքի էվրագ՝ Նաֆիա Նէզարէթինճէ իքմալ իտիլէրէք Պապը Ալիյէ Թագտիմ գրլընմըշ տը։

—Բարկա ռուսումաթ միւտիրի իլէ պաշ քեաթիպլինին պագը եիզամընը հալլերի խապէր ալընարագ Թահգիգաթա պաշլանմըշ տը։

—Ռուսիա սէֆիրի Մ. Զէնովիէֆի Օտեսայա կէօթիւրմիշ օլան Ռուսիա սէֆարէթի մայեթինէ մէմուր Զերնէֆրէյ վարօրը՝ տիւն լիմանընմըզդա ավտէթ իթմիշ տիր։

—Օսմանլը տիմանընը պարութլարընտան Մավզէր ֆիշէնկլէրի եարմագ իչիւն Ալէքսանիայա սըրբարըշ օլընան պիր չօգ ալեաթ վէ էտէվաթ բէյտէրբէյ վիւրուտ իթտիկի կիպի, ղրարնէլ կիւլլէլերի տախի Թօբխանէի Ամիրէ ֆաբրիգալարընտա եարբմագ իչիւն լաղմ կէլէն ալեաթ վէ էտէվաթ տախի Ալէքսանիայա սըբարըշ օլընմըշ տը։

—Ֆէս թիճարէթինին Թիւրքիատա իլէրի կիթմէսի իչիւն պու եօլտա ֆաբրիգա աչանլարը Թէչվիգ խիվլէսի վէ միւմքին մէրթէպէ գօլայլըգ կէօսթէրիլմէսի, վէ կէթիրտիլէճէք մաքինա վէ ալեաթ վէ էտէվաթը սարէնին կէօմրիւքլէրտէն մէճճանէն կէչիրիլմէսի կիպի միւսաատէլէրէ նայլ օլմալարը ուսուլ իթթիխազ խիվլէսի հագդընտա Թիճարէթ Օասընտան մագամը պահինէ պաղը միւթալէաթ պէյան օլընմըշ տը։

—Շաքիրնամընտա պիրի՝ քէնտիսինէ մէմուր սիսիւ վէրէրէք էօթէտէ պէրիտէ տօլաշտըղը՝ զապրթաճա խապէր ալընըպ տերտէսթ օլունմըշ, վէ պա ժուրնալ Պապը Զապթիյէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ամասեատաքի Ալէման գօնսօլոս վէքիլի Մ. Օկիսօթ՝ խաթիֆա իթմէքէլէ եէրինէ Մ. Լէվի Պոյչէր Թային օլունըպ, մէմուրիյէթի հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ Թաստիգ պոյրըլմըշ տը։

—Օսմանլը Թէպասընտան նիսիմ նամընտա պիր եահուտի Թիւճճարը Պուգրէչտէքի մանիֆաթուրա մաղազասընը գաբուսընը վէ իչէրտէքի գացասընը սիսիրէն պիր կէճէ խըրսըզլար գրրըպ 20000 ֆրանգ պանգնօթը չալմըշլարիսէտէ, գաչտրգլարը սրբասա բոյիս եէթիշիպ խըրսըզլարը Թութմըշ վէ բարայրտա մէրգում Թիւճճարա Թէսլիմ իթմիշ տիր։

—Անատօլու վիլայէթլէրինտէ պուլընան մատէնլէրի արամագ իչիւն պա իրատէի Սէնիյէ կիտէճէք օլան հէյէթը՝ ֆէննիյէյէ՝ Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նէզարէթի Թարաֆընտան տախի հէյէթը ֆէննիյէ միւհէնտիսլէրինտէն Թէվֆիգ պէյ բէֆագաթ իթմէք իւզրէ ինթիխապ վէ Թային օլունմըշ տը։

—Եվվէլքի ագչամ Պէյօղլուտա Աղա Ճամիտ Նանէ սօգաղընտան կէչէն իքի գատընտան պիրինին իւզրինէ մէճհուլ պիրիսի հիւճում իտէրէք, պօյնընտան սարըլըպուլընան ալթուն սաաթ գօրսօնընը չալըպ գաչմըշ տը։ Սաաթ իլէ գօրտոն 7 լիրա գըյմէթինտէ իմիշ։

—Սթանպօլտա Գօճա Մուսթաֆա Բաշա ճիվարընտա Հաճի Հասան մահալլէսինտէ սաքին գահվէճի Նազմի տիւն քէնտիսինի ճիվարտա պուլընան Թօտօրինին պաղէսինտէքի պօսթան գուլյուսընա աթմըշ իսխ տէ, եէթիշիպ գուրթարըլմըշ տը։

—Պէյօղլուտա Գօնգօրտա վէ Գաֆէ-Գօմէրս կիպի եէրլէրտէ մահալի զապրթասընն կէօղիւ էօնիւնտէ օլման կիզի օտալարտա գումար օրնատրզը՝ Պէյօղլու միւթէսարրֆը աթուճ. Էնվէր պէյ հազրէթլէրինին նազարը տիգգաթընը հէպպ իթմիշ օլմաղլա, միւշարէլէ՝ օ կիպի մահալլէրէ նօգթալար պէքլէթտիրիպ գարուլարընն աչգ պուլընընբրլմասընը էմր իթմիշ տիր։

ԽԱՎԼԷ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Լ. Հէրլաբ կազէթասընն պէյանընա կէօրէ, Իրան խալլարը՝ զարիֆլիքէ վէ պօյալարընն բարլագլըղը իլէ սարրլարտան պէրու քէսպը չէօհրէթ էյլէմիշ տիր։ Պա խուսուս 1ինճի սարընն խպթիտասընտա Իրան խալլարընա ռեգապէթ իտէճէք խալը ասա եօգ իտի. պու կիւն պիլէ Իրան խալլարընտան էն ալեաթընն մուրապպա պիր գատէմի գաառը եէրինտէ 40300 տիքէյ եախսա տիյիմ վարտը։ Էլէէվմ Իրանտա եարբան խալլարը էն կիւզէլ խալը եարան ֆաբրիգալարընն մամուլաթընտան իւսթիւն իսխ տէ, էսկի Իրան խալլարը գաառը զարիճի վէ կիւզէլ տէյլել տիր։ Զիւնքի Իրանտա մահվ օլմասը դապիլ օլմայան աղաճ պոյալարը եէրինէ պիր զէման չիվիտ օթը խթիմալ օլընմադա պաշլատը. պինաէնալէյհ պիլաթէրէ մահալլի հիւքիւմէթի պունըն զարարընը անլայարագ, պու կիպի պոյալարըն մէմալիքէ կիրմէսինի մէն էյլէմիշ տիր։

Պու կիւն պիր Էվրօբալը յա սաթրիպագ իչիւն պիր Իրան խալլըսը կէօսթէրիլճէճէք օլուրսա, միւշթէրի տէրհալ եումուշագ վէ գուրու պիր պէզ իլէ խալընը իւզրինի օվալարլը, պունըն չըգրպ չըգմասընը անլամադա չալըշըր։ Իրան մէմալիքինէ 30 ճինս խալը եարբլըը, վէ հէր վիլայէթին խալըսը պիր չէյ իլէ քէսպը իմիթլյագ էյլէր։ Խօրասանտա եարբան Բահդ վէ Պիրճանտ խալլարը կիւզէլ վէ աղրը օլուր. Քիրման մամուլաթը դայէթ սըգ տօգուրը։

Քիւրտիսթանտա զայէթ կիւզէլ սէճճատէյէր եարբլրը իսխ տէ, պօյանմասը պիր ազ միւնասպէթսիզ տիր։ Շիրազ խալլարը տեօչէմէրիկէ չօգ եարար, չիւնքի գատիֆէ կիպի օլուպ, գրթասը տա քիչիւք տիր։ Քեաչկեարտա չատրտա իգամէթ իտէնլէրին խալլարը՝ ուճարը ուգուն գրլրար իլէ տօգրլմըշ տը։ Պահրը Հազէրին (Կասպից Ծով) եօթէ ճիհէթի՝ Ռուսիա թիճարէթինէ աչլրտրգընտան պէրու նէ օրալարտա նէ տէ չիմալի Իրանտա գատիֆէ կիպի ըէնկեարէնկ խալլարա նատիրէն թէատիֆ օլունմադա պաշլամըշ տը։ Պու խալլարըն պաշլրճա ալեամէթը ֆարիգասը գահվէ ըէնկի եախսա գրրմըզը իւզրինէ եէքտիկէրինէ միվազի եումարագ շէքլատ եազը ըէսմիրի վարտը։ Իրան խալլարը օյտուգճա միհիմմ վարիտաթ մէնպալարը թէչքիլ իթմէքտէ տիր։ Պա խուսուս պու խալլար մահիրանէ սէչիլմիշ օլուր իսխ՝ կէրէք էվրօբատա վէ կէրէք Ամէրիգատա տօլկուն ֆիյաթլար իլէ սաթըլապիլիր։ Սէֆավի վէ Թէպրիզ վէ Թրապիզօնտա եարբլան իրէք խալլարընն էվրօբայա օ գատար սէվգի մուվաֆրգ տէյիլ տիր, չիւնքի պունլարընն ֆիյաթլարը բէք եիքսէք տիր։ Պիր պուչուգ մէթրօտան իքի մէթրօ միւրէպպարնտա օլան պիր իրէք սէճճատէ՝ եարբլրը եէրտէ տէրհալ 80 թիւմանտան 160 թիւմանա գատար վէրիլմէքտէտիր։ (Եանի 15 Ինկիլիզ լիրասընտան 30 Ինկիլիզ լիրասընա գատար։) Քիրմանմը ալթընտաքի մամուլաթա կէլինճէ, պունլար բամպուգ վէ եունտան դարբզըգ օլարագ տօգունմագտա տը։ Իրանն հէր սէնէ իխրաճաթը 150,000 Ինկիլիզ լիրասը թութըյօր։

ԳԷՐԳ ՄԻԼԷՕՆ ՖՐԱՆԳԻԼԷԳ ԴԱԼՊ ԱԳՉԷ

Ճէզաիրին Օրան չէհրինտէն եազըլտըզընա կէօրէ, գալպազանլար պու կիւնլէրտէ մուամէլէյէրինի պէօյիթտիրլէրինտէն, պունըն էօնիւնի ալմագ իչիւն հիւքիւմէթճէ լազըմ կէլէն թէտպիրլէր էլէ ալընմագտա տը։ Շիմտիյէ գատար իճրա գէրլընան վէ հէնուզ պէտտէվամ օլան Թահգիգաթտան անլաշըլմըշ տը։ Քի, գալպազանլար թաբաքընտան 40 միլեօն կիլիմիչ ագճէ տարպ օլունմըշ տը։ Պունըն 27 միլեօն մէգտարը Սրանիատա 11 ֆապրիգասա եարբլմըշ տը։ Եալընըզ Օրան վիլայէթինտէ գալպ ագչէ եարմագա մախսուս 3 ֆապրիգա պուլընը յօր։ Պունըն իքիսի պուլընմըշ իսկ տէ, պիրի հէնուզ մէյտանա չըգարըլմամըշ տը։ Կիզլիճէ տարպ օլընան վէ Օրանտա բիացայա չըգարըլան ագչէ էն ազը 3 միլեօնա պալիգ օլմուշ տը։ Շիմտիյէ գատար պիր չօգ ատամ Թահթը Թէվֆիքէ ալընմըշ տը։ Տահա պիր Թագըմ ատամտարը Թէվֆիքի օլընճագընա պէքլէնիյօր իսիշ։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Բաթրիգ Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան հազրէթլէրի՝ տիւնքի Աւագ Հինգշաբթի կիւնիւ Մայր եկեղեցիէ էնէրէք, քիլիսէ այինլէրինտէ հազը պուլընմըշ վէ ագչամ Ոանլուայ այինին իճրա իթմիշ վէ կէճէ պիր լիսանը պէյլէթլէ Զարչարանաց քարոզընը սէօյլէմիշ տիր։

Տիւն Մայր Եկեղեցի այինլէրինտէ էրքէք վէ գատրն պիր խայլի ճէօմաաթ հազը պուլընմըշ տը։

Քէզալիք տիւն բայթախթրն սաիր քիլիսէլէրինտէ տախի կիւնին եօթթուսը միւնասէպէթիյլէ այինը բուհանիյէր իճրա օլունագագ քարոզլար իյրատ օլունմըշ, վէ էհալի սուրէթը բուհանիյէտէ թէսէլլիյագ օլմուշ տը։

Տիւն Թաշրալարտան Բաթրիգխանէյէ վիւրուտ իտէն Թահրիրաթլար միյանընտա, պազը Առաջնորդ վէ Առաջն. Տեղապահլարտան Ս. Զատիկ միւնասէպէթիյէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինէ խիթապէն պիր գաչ տա թէպրիքնամէլէր վիւրուտ իթմիշ տիր։

Իրանըն Թէպրիզ չէհրինտէն ալընան մալիւմաթա կէօրէ, չէհրը մէզքիւրտէ էրմէնի գատընլարընտան միւրէթթէպ պիր Ընկերութիւն պուլընըպ, պու Ընկերութիւն՝ պիր Արհեստանոց ինչասընա թէչէպպիւս իթմիշ տիր։ Մէզքիւր Արհեստանոցտա էօթէտէն պէրիտէն կիտէնլէր՝ չալըշաճագ օլմաղլա, պա թէչէկրաֆ Ուրմիա վէ Սալմաստտան ուսթալար տավէթ օլընմըշ տը։ Մէզքիւր գատընլար չիրքէթինին իտարէսի կէչէն այ իպթիտասընտա 15 միւհթաճ ֆամիլեայա վէ Մարակա մէզթէպինէ 100էր ատէտ լիրա իանէ կէօնտէրմիշտիր։

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ Թիֆլիս Բարեգործական վէ Հայուհեաց Ընկերութիւնընընը մէճլիսլէրի հագդրնտա եազտըրմըշ կիպի, Պագուտան տախի ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, մահալլի վալիսինին Թէքլիֆի մուճիպինճէ Պագու Էրմէնիլէրինին Մարդասիրական Ընկերութիւնը ապրիլ 3ռէ ֆէվգէլատէ պիր մէճլիս ումումի ադա իտէրէք, մէզքիւր Ընկերութիւն իչիւն հիւքիւմէթ Թարաֆընտան Թանզիմ օլունան եէնի նիզամնամէ լայիհասընը Թէագիգ իթմիշ, վէ պատէլ միւղաքէրէ մէզքիւր եէնի լայիհասը գապուլ իթմէքլէ պէրապէր, մէզքիւր նիզամնամէտէ պուլընան պաղը նագբսէլէրին իքմալու Թասհիհի իչիւն Գավգասիա վալիսի վասրթասը յլա միւնասիպ վագթտա Ռուսիա տախիլիյէ նէզարէթի նէզարինտէ թէչէպպիւսաթտա պուլընմասընը Ընկերութիւնն Ցնօրէն Խորհուրդընա թէքլիֆ էյլէմիշ տիր։

Էնգաբէ Էրմէնի Գաթօլիք մէրխասասը Յովհաննէսեան Յովհաննէս Եպիսկոպոսը՝ միւպթէլա օլուուղը միւհիմ պիր խասթալըգտան միւթէէսսիրէն 48 եաչընտա օլուուղը հալտէ պու սապահ վէֆաթ իթմիկի՝ մէէթթէէսսիւթ իչտիրմիշ տիր։

Մումմիլէյհ Յովհաննէսեան Եպիսկոպոս՝ Արապկիր մէրխասա վէքեալէթինտէ իքէն Մուշ մէրխասալըղընա ինթիխապլա, մէզքիւր թեմ իւզրինէ Եպիսկոպոս թագտիս օլընմըշ, վէ պիր միւտտէթ սօնրա պիլիսթիֆա էնգաբէ մէրխասալըղընա Թային օլունմըշ տը։

Սօն կիւնլէրտէ միտէսինտէ չիրիբէնչէ չըգարըպ թէտավի օլունմագ իւզրէ Ցէրսատէթէ կէթիրիլմիշ իսխ տէ, հէր կէօնա թէտավի թէէսիր իտէմէյիպ, պու սապահ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Ճէնազէ ալայընընը կէլէճէք սալը կիւնիւ իճրա օլունճաղը իշիտիլմիշ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Վիէննա 27 ապրիլ. — Թէէմիրէն ըիվայէթ օլընտըղընա կէօրէ, Ալսթրիա հիւքիւմէթի՝ Ալսթրիա Թօբլարընընն Թէպտիրինէ միւգթազի օլան Թախսիսաթը Բարլամէնթօտան Թալէպ իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր։

Բոմա 27 ապրիլ.—Իրիվայէթ օլընտըղընա կէօրէ, Իթալիա հէյէթը վիւքէլասընտա պիր խիթիլաֆ զուհուր իթմիշ օլմաղլա, պու հալ՝ խարիճիյէ նազրը ամիրալ Գանէվարօ իլէ պահրիյէ նազրը վիս ամիրալ Բալումպօնն իսթիֆասընտա նէթիյէճէ գըլաճագտը։

Սֆաքս (Թունուս) 27 ապրիլ.—Ֆրանսա վիւքէլասընտան Մ. Գրանճ իլէ մայեթի՝ էօյլէյին Սֆաքսա եէթիշմիշլէր տիր։ Եարբն Սֆաքսատան կօֆասյա գաառը ուզանան տէմիր եօլրն ըէսմը քիչաառը իճրա օլընճագ տը։

Բաքիւ 27 ապրիլ.— Պու կիւն Ֆէյթաթ կազէթասը՝ խարիճիյէ մէմուրիյինինէն Մ. Բալէոլոկն մարտ 29ռա վէրտիկի եէնի պիր ֆիքատէյի նէյը իտիյօր։ Մումմիլէյհ՝ հարպիյէ նէզարէթի Թարաֆընտան Թէրճէմէ օլընան վէ Տրէյֆիսին միւճրիմիյէթինի միւպէյյին պուլընան Իթալիա աթաշէ միլիթէրի Բալճարտինին Թէլէկրաֆը եանլըշ Թէրճէմէ օլընըզընը եէնիտէն Թէէյիտ իտիյօր։

Հարպիյէ նազրը Մ. տը Ֆրէյսինէ՝ գայմագամ տիւ Բաթի տը Գլամբն՝ միւտաֆէասընը Թագտիմ իթմէք իւզրէ՝ ինֆաէսինին տիյնէմէսի հագդընտա վէրտիկի խիթիտայը ատլիյէ նազրը Մ. Լէպրէյէ Թէպլիզ իթմիշ տիր։

Պերլին 27 ապրիլ.—Մէսմուաթա կէօրէ, Ալէմանիա իլէ Բօրթուկալ արասընտա իթիլաֆ հասլ օլմաղլա, պու իքի մէմլէքէթ արասընտաքի Թիճարէթ ահանամէսի՝ բէք եագընն պիր զէմանտա բէսմէն իմզալանագագ տը։

Բէլգրատ 27 ապրիլ.—Կութատան կէլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, մահալը մէզքիւրտէ պէօյիւք պիր եանկըն օլուուղ, 300 խանէ եանմըշ վէ հրգընթըլար ալթընտան 12 ճէսէտ չըգարըլմըշ տը։

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Կազէթամզ սահիպ վէ միւտիրի ձիվէլէկեան իզ. Տիգրան էֆ ֆէ կէօնտէրիէն պիտիմիզ մէքթուպլար իւզէրինէ՝ ձերբիտէ Շոբէնէ իւէ պէրապէր Սոբհանդաչ կազէթասը սահիպ վէ միւտիրի տախի եազըլմասը լազըմ կէլիր, զիրա հէր իքի կազէթանէն պիլիմիզմէ մուամէլաթ վէ հիսապլարը հէր քարիկէրէ մէրպութ օլմասը-զընտան, մուամէլաթը պիրպիրինէ գարըշմասը մաթլուպ տըր։

Պինաէնալէյհ ձերբիտէ Շոբէնէյէ եազըլան մէքթուպլար՝ եալընըզ ձերբիտէ Շոբէնէ, վէ Սոբհանդաչ կազէթասընա եազըլան մէքթուպլար՝ եալընըզ Սոբհանդաչ նամընա եազըլմասը բէճա օլընը։

Պիր զարֆ տէրունինտէ իքի կազէթա նամընա պիրլիքտէ կէօնտէրիմիշ օլան իլանլարտան վէ վուգու պուլան սակիր իշարաթտան տօլայը այրը այրը իւճբէթ թալեպ օլունաճակ տըր։

ՍԲԱՆԻԱ ԻՇԼԷՐԻ ՎԷ ՍԲԱՆԻԱՆԸՆ ԻՍԹԻԳՊԱԼԸ

Պու քէրրէ Սբանիատա իճրա օլունան ինթիխապաթ՝ մէմալիքը մէզքիւրէտտէ սէնէլէրտէն պէրի միւլի կէօրիւմէմիշ պիր սուրէթտէ վուգու պուլտուլար։

Սբանիա պաշվէքիլը ճէտտիտի Մ. Սիլվէյա —քի ըսկհաթ թարաքտարը օլաբըլընը պունտան էվէլ պիր պէնտատ պէյան իթմիշ իտիք—իճրաի ըսկահաթա՝ գապինէթօ հագդընտա մէմլէքէթ տախիլինտէ էմնիյէթ օլուպ օլմատըղընը կէսթէրէճէք օլան իշտէն պաշլամըշ տըր։

Եանի՝ սէնէլէրտէն պէրի Սբանիա ինթիխապաթը իշ պաշընտա պուլընան գապինէթօնըն թաղեիգի իլէ իճրա օլունընը իքէն, Մ. Սիլվէյա պիճիմտէ վալիլերէ ինթիխապաթ ումուրընտա պիթարաճ գալմալարընը էմր իթմիշ, վէ պու էմրին՝ ինթիխապ մուամէլաթը իւզէրինէ պէօյիւք թէէսիրի օլմուշ տըր։

Վալիլերին պէօյիւք գըսմը՝ Մատրիտտէն ալարգալարը էմր տախրէսինտէ հարէքէթ էյլէմիշլէր տըր։

Պունընլա պէրապէր, հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն ինթիխապաթտա նուֆուզ իսթիմալ էյլէմէլէրի՝ Սբանիաճա օ գատար ախլէգագ գարըշմըշ պիր շէյ իստի քի, վէրիլէն էմրէ բաղմէն, եէնէ պաղը եէրլէրտէ խիլաֆկիր ֆըրգալար նամզէտլէրինէ գարշը թաղեիդ վուգու պուլմուշ, վէ հաթթա գան պիլէ ագմըշ իսէ տէ, ինթիխապաթ ումուրընն սապրգընա նիսպէթլէ ֆէվգէլատէ ատալէթքէտարանէ վուգու պուլտըղընը պէյան էյլէմէքտէ ումում կազէթալար իթիրաֆ իտիյօրլար։

Մ. Սիլվէյանըն պու հարէքէթի կէրէք Սբանիատա, կէրէք մէմլիքը էճնէպկիյէտտէ ֆէվգէլատէ հիւսնի թէէսիր հասըլ իթմիշ տիր։

Պունընլա պէրապէր, տիկէր պիր մատտէ վար տըր քի՝ օ խուսուսա հագդընատտա Մ. Սիլվէյանըն սարֆ իթտիկի մէսաի խօշնուտիյէթլի թէլագդը օլունմագտա տըր։

Օ մատտէ՝ Սբանիա բօլիթիգա ֆըրգալարընը՝ լոխատ միսթէնէտ օլան թէչքիլաթը եէրինէ դէալէ+է միսթէնէտ պիր թէչքիլաթ վիճուտէ կէթիրմէք տիր։

Բարլամէնթօ ուսուլինէ թէմամըլլը ալրշմրշ օլան տէվլէթլէրտէ—մէսէլա ինկիլթէրա, Պելճիգա, Ալէմանիա վէ էմսալինտէ—ֆըրգա թէչքիլաթը դէալէ+ իւզէրինէ թէէսիս օլունմըշ տըր։

Մոհաֆազագէար օլան՝ մուհաֆազագէար ֆիքրլէրինի թասվիպ իթտիկի իչուն օ ֆըրգայա ինթիսապ էյլէմիշ տիր, վէրիլալ, բարէֆալ էօնէք Լաբաֆթարը ղայրիհիւմ օլան տա հաքէզա։

Շախսըն պու իչտէ՝ էհէմմիյէթի իքինճի տէրէճէտտէ տիր։ շիւպհէ եօգ քի՝ ֆըրգա բէխսի օլան զաթ՝ իհթիրամա շայան վէ հարեզիզթիտար պիր զաթ տըր։ ֆագաթ՝ հիչ քիմսէ՝ լօրտ Սալիզպէրի, լօրտ Բօզպէրի, եախօտ Մ. Զէմպէրլէյնին չախընը պէյնինթիլերի իչուն մուհաֆազագէար, լիպէրալ, վէ եա ինդիֆֆէրէնթ օլմամըշ տըր։ մէսլէք (Բըրէնէք) միւվաճէհէսինտէ լոխալարընը էհէմմիյէթի բէք տուն գալմագ իյճապ իտէր։

Թէրպիյէի սիյասիյէսի նագըս օլան մէմալիքտէ իսէ՝ պունընն զրտը կէօրիւլիր. օնլարտա ֆըրգալարընը լոխա նամըյլա եատ օլունընը պիր չօգ չիւպէլէրի վար տըր քի՝ պունլար՝ մահզա բօլիթիգա ատամլարընընն չան ու չէրէֆ արզուսընա մէպնի թէչէքքիւլ իթմիշլէր տիր։

Վագբա՝ ֆըրգալարընը պէօյլէ բարչալարա այրըլմասընա ԷրԷնէք սիւսիւ տէ վէրիմէք իսթէնիր իսէ տէ՝ օ զահիրի պիր պէյատան իպարէթ տիր։ Իչին պիր ազ տէրինինէ կիտիլտիկի կիպի, մէյատանտա շախսի իտատալարտան պաչգա պիր շէյ գալմատընը կէօրիւմէքտէ տիր։

Պու հալ Սբանիա Բարլամէնթօսընտա՝ իչլէրին ճէրէյանը իւզէրինէ պէօյիւք թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տըր։

Պու կիւն Սբանիա մո-հաֆազագէար ֆըրգասը տէտիկիմիզ ֆըրգա՝ տէօրթ պէշ թագսիմի վար պիր ֆըրգա տըր քի՝ պունընրդն եէքտիկէրինտէն այրըլմըշ օլմալարընը սեպեպի արանընընճա՝ մահզա չախսի իտատալար օլտուղը կէօրիւմէքտէ տիր։

Իչթէ Մ. Սիլվէյա պու հալին էօնէնիւ ալմաղա, վէ ֆըրգա թէչքիլաթընը դէալէ+ (սէրբէստ) էսասընա իսթինատ իթմէկէ չալըշմագտա տըր։

Պու զայրէթինտէ մուվաֆֆագ օլմասը՝ բօլիթիգա թէրպիյէսի նօգթաի նազարընտան՝ Սբանեօլար իչին պիր թէրագդ թէչքիլ էյլէյէճէկէ մուհագդագ տըր։

Զաթէն՝ սօն մուհարէպէէնին ըՍբանեօլարընը կէօզինիւ աչարընը վէ քէնտի գուսուրլարը հաՆկը ճիհէթտէ օլտուղընը, վէ պունտան պէօյլէ օլսուն թէրագդլարընը թէէմին էյլէմէլէրի նէՆ կիպի ահվալէ վապէսթէ պուլունտըղընը անլատըգլարը՝ պիր չօգ էմարէլէրտէն իսթիտալ օլընմագտա տըր։

Սբանիա գալէմ սահիպի գաարընլարընտան մատտամ Բարտօ-Պազան՝ ախիրէն՝ Բարիզտէ իյրատ իթտիկի պիր նութգտա, Սբանիանընպաչընա կէլէն ֆէլագէթլէրին սէպէպլէրինի թէհարրի իտէրէք, օլապատ զայէթ տիգգաթա չայան պաղը միթալաթ տէրմէյան էյլէմիշ տիր։

Մալիւմ տիր քի՝ բէք չօգ բօլիթիգա էրպապը՝ Սբանիանընն չիմտիքի հալինի՝ էհալիսինին Լաասսոպրնա (մոլոռանդո-Ռիւն) աթֆ իտէրլէր։

Մատտամ Բարտօ-Պազան պու ֆիքիրտէ պուլընմագտա տըր։ Վագբա Թասսսուպ շայանը Թահսին տէյիլ իսէ տէ, էն զիյատ սուի Թէէսիրի մուճիպ օլան շէյ օ տէյիլ տիր։ Ֆէնալլըզընն սաբլ պաչը՝ Սբանիանընն մանգիսինէ պագարագ հասբլ օլան եանլըշ պիր գանաաթ օլմուշ տըր քի՝ մատտամ Բարտօ-Պազան՝ պունա «Էալիզըզը Գանաաթ» նամընը վերմէքտէ տիր։

Օ եանլըշ գանաաթ նէՆ տիր։—շու քի՝ Սբանիանընն գուվվէթինէ հիչ պիր շէյ գարշը գօյամագ. շու քի՝ Սբանեօլարընն ճէսարէթի վէ շէճաաթը՝ հէր ալէթէ, հէր ֆէնալ, հէր թօր վէ թիֆէնկէ մուգավէմէյէճ քիֆայէթ իսէր։

Պու գանաաթ օ գատար քէօքլէշմիշ տիր քի՝ Ամէրիգա մուհարէպէսինին զուհուրի էանասընտա՝ հարպիյէ նազրընը՝ թօրճու թէչքիլաթընը ըսլահ իտէճէք եէրտէ, «Ամէրիգալըլարընն՝ գարշըլարընտա՝ ըՍբանեօլ կէօյիսալէրինտէն միթէշէքքիւլ պիր գալէա պուլաճագլարընը» պէյան իթմէքտէն չէքինմէմիշ իտի։

Տիկէր պիր բօլիթիգաճը իսէ՝ «Ամէրիգա զըրհլըլարընն իւզէրինէ պիր պալթա իլէ հիւճում իտէճէյինի» սէօյլէմիշ տէ, պու սէօզիւնտէն տօլայը քէնտիսինի հիչ քիմսէ թագպիհ իթմէմիշ իտի։

Պու հալին նէթիյճէսի կէօրիւլտիւ. Սբանեօլար մուհարէպէտէն իհթիրազ իթմէտիւլէր. վէ նէթիյճէսի՝ Գուպա իլէ պէրապէր Ֆիլիբինէրի տէ զայպ իթմէլէրի օլտու։

Մատտամ Բարտօ—Պազանընն կէօսթէրտիկի գուսուր զայէթ ճիտտի տիր. վէ գուսուր՝ եալընըզ Սբանեօլարա ատտ օլմայըզ, տիւնեա իւզէրինտէ պէօյիւք վէ քիչիւք տահա նիչէ գամմարատա տա վար տըր։

Թարիխէ ատա չէրէֆլէր՝ հիւրմէթլէ եատ օլունմաղա չայան տըրլար։ ֆագաթ լէրէֆ անճագ մանէվրի պիր գուվվէթ տիր. մարտ գովվէրնէ գարշը անընը թէէսիրի բէք էհէմմիյէթսիզ տիր։ ճէսարէթի վէ ֆէտաքէարլըգ տա թահսինէ չայան չէյլէր տիր. ֆագաթ պու ասբրատա՝ սբրֆ ճէսարէթի վէ ֆէտաքէարլըգլա հիչ պիր շէյ եարբլամազ. հիսապ, ֆէնն, ղայրէթ լազըմ տըր։ Դրիւբ Թօրլարընա, միթրայյէօզլէրէ, Մաուզէր, Լբպէլ վէ Մանլիխէր Թիւֆէնքլէրինին գուրշունլարընա գարշը՝ սբրֆ ճէսարէթ չըգարմագ, օլա օլա՝ մէրտանէ էօլմէք արզուսը տիմէք օլուր։ Հալ պու քի, մուհարէպէտէն մագսէտ՝ էօլմէք տէյիլ տիր, զալէպ իթմէք վէ եաշամագ տըր։

Սբանեօլար՝ պու հագիգաթը թէէսսիֆէ չայան պիր թէճրիպէ իլէ անդառտրար։

Մատտամ Բարտօ—Պազանընն սէօզլէրինին սուլճ հալինէ սիտ պիր գըսմը տա վար տըր։

Նէչէ եէրլէրտէ՝ ֆէնն վէ Թիճարէթի ըէգապէթինտէ՝ ագլ վէ իշկիւզարլըգ սայէսինտէ, ֆէնն, իլմէ վէ տիկէր գուվվէթլէրէ զալէպ իթմէք իսթէնիլմէքտէ տիր։

Պու տա տիկէր ճինս պիր խաթա տըր։

Ֆէնն վէ իլմէ գարշը՝ թէրպիյէ կէօրմէմիշ պիր զէքթա, վէ հօգգապպուլըգ նէվինտէն պիր իլմի-զարլըգ քիֆայէթ իթմէզ։

Ֆէնն վէ իլմէ գարշը երնէ իլմ վէ ֆէնն չըգարմալը տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳՈՅԷ

Ինկիլթէրա Մէճլիսը մէպուսանը միսթէմիլքէտի նէզարէթի պիտաժէսինի միւզաքէրէ իթտիկի սըրատա, ճէնուպի Աֆրիգատա գըշլալը ինչա օլընմասը հագդընտա իյրատ օլունան պիր թէքլիֆի 22 ըէյէ գարշը 103 ըէյ իլէ ըէտտ իթմիշ տիր։

Միսթէմիլքէտ ումուրը նազընը Մ. Զէմպէրլէյն՝ պիր մէգալէ իյրատ իտէրէք, էկէր պիր տէվլէթ՝ Ինկիլթէրայա տօսթ օլմագա պէրապէր տօնանմասընը արթըրը իսէ՝ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի տախի՝ Ինկիլիզ տօնանմասը իլէ տիկէր տէվլէթլէր տօնանմալարը արասընտա պիր նիսպէթ պուլընտրմաղա քէնտիյի մէճպուր զանն իթտիկինտէն, անընն տա սբրֆ թէատֆիի սէպէպլէրէ՝ մէպնի տօնանմասընը տայմա արթրրաճաղընը, վէ գուվվէի պէրրիյէ, եանի օրտա հագդընտա տախի այնը գախտէնին իթթիխաղ օլունաճաղընը, վէ ճէնուպի Աֆրիգատա Թրանսվալ ճիմհուրիյէթինին գուվվէի հարպիյէսի ախիրէն ճէսիմ պիր սուրէթտէ արթըրըլմըղը իչուն Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին տէ քէնտի գուվվէթինի արթըրմաղա մէճպուր օլաուղընը պէյան իթմիշ տիր։

Միւճթէմէի Ամերիգա մէճլիսը վիւքէլասընտա պահրիյէ նազընը Մ. Լօնկ՝ եիւզպայշը Գօկլանտան պիր մէքթուպ ալտըղընը պէյան իթմիշ տիր։ Իշպու մէքթուպդն մէալինէ կէօրէ, մուամիլէյհ եիւզպայշը՝ Իւնիրն Լիկ գիւպինտէ տօսթլար արասընտա իյրատ իթտիկի նութգտա Ալէմանիա իմբէրատօրընը վէ եախօտ Ֆիլիբբին ատալարընտա Ալէման տօնանմասընն գօմանտանը ամիրալ Տիտրիխսի ասլա թահգիր իթմէք նէյէթինտէ պուլընմամըշ տըր։ անճագ կազէթալար՝ իշի միւպալէղա վէ եա թաղեիր իթմիշլէր տիր։

Թէէմինէն ըիվայէթ օլունտրղընա կէօրէ, եիւզպայշը Գօկլան՝ եագընտա ասքէրլիկի թէրք իտէճէքմիշ։

Մանիլատէն Նիւ-Եօրգ կազէթալարընա վէրիլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Ֆիլիբբին ատալարընտա քէտին Գալումբիթ շէհրինի պու քէրրէ Ամէգալրըլը զաթպ իթմիշլէր, վէ ասիլէրի՝ մէվգիլարընտան թարտ էյլէմիշլէր տիր։ Իշպու մուհարէպէտէ Ամէրիգալրլարան 8 քիշի թէէլֆ օլուպ, ասի սերքէրտէսի Ակինալտոնընն օրտուսընն իսէ էն ալէա պիր գըսմը մահվ օլմուշ տըր։

Իթալիա Մէճլիսը մէպուսանը՝ Զինտէ Սան-Մուն քէօրֆէլինէ վէ Ինկիլիզ-Ֆրանսըզ մուգավէլէնամէսինէ տաիր օլան սիվալլէրի կէլէճէք բազար էրթէսի կիւնիւ թահթը միւպահասայա ալմագա գարար վերմիշ տիր։

Լօնտրանընն Թայմզ կազէթասը՝ Բուսիա մալիյէ նազընը Մ. Վիթին կիզլի պիր բաբօրթսընը նէչը իտիյօր։ Պունտա նազընը միչարէլյէին պէյանընա կէօրէ, Բուսիա՝ եալընըզ Ինկիլթէրատա քէնտի զըրաաթընընն էքսիլինի տօլտուրագելիր, վէրուս իսթիգրազլարընը ագտ իտէպիլիր. Աֆղանիսթանտաքի գարըշըգալարատան էվվէլ տէ պէօյլէ օլուպ, անտէն սօնդրա Բուսիա՝ իսթիգրազլարընը Պէրլինտէ վէ տահա սօնդրա Բարիզտէ ագտ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ տըր։ Տիմտի Ֆբանտա՝ հէր նէ գատար էմթասընը Բուսիայա սաթմաղա չալըշըյօր իսէ տէ, բուսսումաճճա ուսուլը հըմայէ թէէսիս իտէրէք, էճնէպկի էմթասասընա բիտարալարընը գարամագտա տըր։

Իթալիա իւմբերտ ասքէրիյէսինտէն ժէնէրալ Մազելի՝ Բօճատտա քէնտի քէնտիյի բէհճէրէտտէն ալարաղ սաթարագ թէլեֆը նէկիս իթմիշ տիր։

Կէչէն կիւն Իթալիա Մէճլիսը մէպուսանընտա չուրսի պահրիյէ ազասընտան ումուրը պահրիյէ հագդընտա միւսթէնիֆ էսէրլէր մուէլիֆի մէպուս Մ. Դալլօ Բանտաչչիօ՝ Տիանա նամ Ինկիլիզ սէֆինէսինին չէքլ ու նիւմունէսինտէ պիր գրուազէօր սաթըն ալմագ նիյէթինտէ օլտուղը սահիհ օլուպ օլմատըղընը պահրիյէ նազընը վիսամիրալ Բալումպոյա սիվալ իթմիշ օլմաղա, նազընը միչարէլյէյհ՝ պու թասսավվուրընն սահիհ օլտուղընը վէ իշպու միւպայէսայա պիհագդընլիւզում պուլընարդընը ճէվապէն պէյան իթմիշ տիր։

Պունընն իւզէրինէ Մ. Բանտաչչիօ իլէ տիկէր օն մէպուս՝ մէճլիսէ պիր թէէլիֆ արզ իտուպ, մէզքիւր գըրուազէօր սէֆինէսինին միւպայէսասընա տախր միւզաքէրաթ վէ բաղարլըզընն՝ պահրիյէ պիւտժէսինին միւպահասասընա տէկին թաթիլ օլունմասընը հիւքիւմէթտէն թալեպ իթմիշ օլտուգլարընտան, իշպու թէէլիֆ էրթէսի կիւնիւ թահթը միւպահասայա ալընմաղա գարար վերիլմիշ տիր։

Պէրլինտէքի Նէօրպայէ Ալլգէմայնէ Զայտունգ կազէթասը՝ Սամօատաքի Ֆոյէ նամ Ալէման գրուազէօր սէֆինէսինին գօմանտանընա խրթապէն եազընան պիր բաբօրթսընը նէչը իտիյօր։ Իշպու բաբօրթսատա օգունտրղընա կէօրէ, Սամօատա Ալէման, Ինկիլիզ վէ Ամէրիգալը պահրիյէ նէֆէրաթը արասընտա կէօյա միւնազասալար վուգու պուլտրղընա տաիր օլան չայիալարընը ասլ ու էսասը եօգ տըր։ Սամօատա իւչ տէվլէթ զապրթանը պահրիյէսի արասընտաքի միւնասէպաթ բէք ալէա պիր մէրթէպէտէ պուլընը իյոր իմիշ։

Սամօա իչիւն Ալէմանիա, Ինկիլթէրա վէ Միւճթէմէի Ամերիգա թարաֆընտան գօմիսէր նասպ օլունան Վաշինկթօնտաքի Ալէման սէֆարէթի միւշավիրի պարօն Սրէք տը Սթէրնպուրկ իլէ շէհրը մէզքիւր Ինկիլթէրա սէֆարէթի սրրքեաթիպի Մ. Զարլս Նօրթօն ի-գումպ էլէրը վէ Միւճթէմէի Ամերիգանընն Վիէննա սէֆիրի էսպագ Մ. Պարթլէթ Թրիբ էվվէլքի չարշէնպիհ կիւնիւ Ամերիգանընն Սան Ֆրանսիսգօ շէհրինտէն Սամօա ատալարընա հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Կէչէն կիւն Ֆրանսանընն Ավինոն շէհրինտէն հարէքէթ իթմէք իւզրէ իքէն տիւչարը Թաարրուզ օլտրղընը եազարղըմզ Մ. Ֆրանսիզ տը Բրէսանսէ՝ կէրիյէ շէհրէ տէօնէրէք, պէլէտիյէ տաիրէսինէ շիքէսյէթի հավիպ պիր իսթիտա թագտիմ իթմիշ օլմաղա, մուամիլէյհ տաիրէի մէզքիւրէյէ էնանի միվաէլէթինտէ եինէ պիր թագտիմ նիւմայիշլէր վուգու պուլմուշ տըր։

Սիւվէյիշ գանալը գումբանեասը հիսսէտարանընտան պիր թագտիմ՝ մէճլիսը ումումիտէն՝ հիսսէլէրին պէշ գըսմա թագսիմինի թալեպ իտէճէքմիշ։

ԷՏԻՍԸՆԸՆ ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՄՈՒՎԱՖՖԱՔԸՅԷԹԻ

Պիր Ալէման բիսալէսինտէ օգունմըշ տըր։

Ամերիգալըլարընն ագլա հայրէթ վէրիճի իյճասալարընտան էն պիրինճիսի օլան ֆօնօկրաֆին նէ գատար ումումիլաշտրղը վէ պու սայէսէտ իյճատա իտէն Մ. Էտիսընն նամը տա նէ գատար վէ նէ տէրէճէ ումում լիսանլարտա իհթիրամլա եատ օլունտրղը՝ պէյանէ հաճէթ տէյիլ տիր։ Իշթէ մուամիլէյհ Մ. Էտիսընն պու տէֆա միհիմմ պիր իյճատ տահա չըգարմըշ տըր քի, պու իյճատըն նա՞սըլ մէյտանա կէլտիկինի՝ ինսան պիր տիրլիւ ագլընա սըզմըրամատըղը կիպի, Մ. Էտիսընտան պաչգա տիւնեա իւզէրինտէ պուլընան էն պէօյիւք վէ էն ագլըլը ֆէնն էրպապընը վէ իլմը հէյէթ միւթէխասսիսլէրինին, վէ իսմէրի հէր քէտին պիրտիկի էն միւգթէտիր՝ իյճատճըլարը պիրէ՝ Էտիսընն սօն իյճատը պիր խայլի տիւչինտիրմիշ տիր։ Մէզքիւր մուվաֆֆագէյէթ սիիտէքի տիր։

Մ. Էտիսը՝ պիր ինսանըն ճէպինտէ թաշը յապիլէճէկի ատէթա պիր սաաթ պէօյիւքլիկինտէ պիր ալէթ եարմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։ Պու ալէթ իչինտէ սանիյէտտէ 200 ատէթա տէօնէր քիչիք պիր չօգ այնալար վար տըր։ Պու ալէթ՝ իսթէնիլտիկի զէման գուրուլտգտա, գարշըսընտաքի ատամըն սէօզ սէօյլէտիկի վագթ նէ թավր ու հարէքէթտէ պուլընտրղընը այնա խզէրինտէ բէյտ-իթտիկի կիպի, սէօյլէտիկի սէօզլէրի տէ այնըյլա զապթ իտէյօր։ Կէճէ գարանլըգ պիր օտատա պու ալէթ մատա իւզէրինտէ գօնուլտգտա տա ալէթին մալիք օլտուղը այնա մանֆաազաը էօնիւնտէ պիր էլէքթրիգ գօնուլտգտա, այնա իւզէրինտէքի բէյտմէր տուվարատպիր ինսանընն թապէի պէօյիւքլիկինտէ օլարագ նագլ իտիլիյօր։ Պու ալէթ իլէտիքէճ՝ գարշընընգտա պուլընան ատամըն ատէթա ճանլըտան հիչ ֆարգը եօգ կիպի տուվարատա չըզըլը օլարագ լագբրտը սէօյլէտիկի կէօրիւլիյօր։

Ամերիգալը ֆէնն կազէթալար՝ մէզքիւր ալէթ հագդընտա եազտրգալրը մէգալէլէրտէ էտիսընն իյճատալարընը բէք զիյատէ թահսին էթմիշլէր տիր։

ԵԷՏԻ ՏԷՅԱ ՏՈՒԼ ԴԱԼՄԸՆ ՊԻՐ ԴԱՏԸՆ

Լօնտրա կազէթալարընտան պիրինտէ օգունտրղընա կէօրէ, Մէքսիկօ շէհրի էհալիսինտէն Սինէօրա Դասթիլլօ նամընտա պիր գատըն՝ 1880 սէնէսինտէն 1895 սէնէսինէ

)(683)(

ՍԷՐՎԷԹ ՎԷ ՄՈՒՀԱՊՊԷԹ

ՄԻՒԹԷՐՆԻՄ

ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Հէքթօր տը Գասթել-Վիվան՝ գօնթէսին նէզտինէ ավտէթ իթտիքտէ.—Պէնտէնիզին պուրայա նէ սէպէպէ մէպնի կէլմիշ օլտուղըմը անլայամագ օլուր իսէնիզ, պէնի մազուր կէօրէճէքսինիզ.—տիյէրէք վուգուր հալի հիքայէ էյլէտի. վէ Մ. տը Թրուա-Մօնա տախի, պիր արալըգ հագդընտա պազը մէրթէպէ չիպհէլի սէօզլէր սէօյլէմիշ օլմասընտան տօլայը պէյանը Թէէսիւֆ էյլէտի։

Թրուա-Մոն.—Օ սէօզլէրինիզ՝ ալմրշ օլտուղընըզ իմզասըզ մէքթուպզը նէթիճէի թապիիյէսի օլտուղընը անլատըմ։ Պունտան տօլայը մազուր օլտուղընըզը պիլիրիմ, ինչալահ բէք եագընտա սէվկիւլիւնիզէ գավուշուրսընըզ։

Մարի.—Ինչալահ։

Հէքթօր.—Հէյհա՞թ, Մատամ, պու տէֆա արթըգ պիւսպիւթիւն գաթը իւմիա իթտիմ...պատէմա սէվկիւլիւմի պուլամայաճաղըմա գանաաթ հասբլ էյլէտիմ։

—Պէլքի ծագ Սիւրօնը իֆատէսինտէն պիր նէթիճէ հասբլ օլուր։

—Հիչ ումմամ...լաքին իհթիմալ տըր. հէր հալտէ հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէճէքսինիզ, տէյլ՞ մի։

Թրուա-Մոն.—Եարբն՝ Օրլէանա միւտտաիի ումումիյէ մալիւմաթ վէրէճէյիմ, մէմնուն օլտուս քի սիզ տէ պուրատա չահիա մագամընտա պուլունտրղընը։

Գօնթէս.—Սէզ պէնիմ միսաֆիրիմ սինիզ, բրէնս, սիզէ չաթատա պիր տաիրէի մախսուսէ հազբրլասընընը։

Հէքթօր՝ գօնթէսէ թէչէքքիւր իթտիքտէն սօնրա Թրուա-Մոն իլէ պէրապէր պիր գուվվէթ տիր. մարտ գովվէրնէ գարշը անընը թէէսիրի բէք էհէմմիյէթսիզ տիր։ ճէսարէթի վէ ֆէտաքէարլըգ տա թահսինէ չայան չէյլէր տիր. ֆագաթ պու ասբրատա՝ սբրֆ ճէսարէթի վէ ֆէտաքէարլըգլա հիչ պիր շէյ եարբլամազ. հիսապ, ֆէնն, ղայրէթ լազըմ տըր։ Դրիւբ Թօրլարընա, միթրայյէօզլէրէ, Մաուզէր, Լբպէլ վէ Մանլիխէր Թիւֆէնքլէրինին գուրշունլարընա գարշը՝ սբրֆ ճէսարէթ չըգարմագ, օլա օլա՝ մէրտանէ էօլմէք արզուսը տիմէք օլտուր։ Հալ պու քի, մուհարէպէտէն մագսէտ՝ էօլմէք տէյիլ տիր, զալէպ իթմէք վէ եաշամագ տըր։

Սբանեօլար՝ պու հագիգաթը թէէսսիֆէ չայան պիր թէճրիպէ իլէ անդառտրար։

Մատտամ Բարտօ—Պազանընն սէօզլէրինին սուլճ հալինէ սիտ պիր գըսմը տա վար տըր։

Նէչէ եէրլէրտէ՝ ֆէնն վէ Թիճարէթի ըէգապէթինտէ՝ ագլ վէ իշկիւզարլըգ սայէսինտէ, ֆէնն, իլմէ վէ տիկէր գուվվէթլէրէ զալէպ իթմէք իսթէնիլմէքտէ տիր։

Պու տա տիկէր ճինս պիր խաթա տըր։

Ֆէնն վէ իլմէ գարշը՝ թէրպիյէ կէօրմէմիշ պիր զէքթա, վէ հօգգապպուլըգ նէվինտէն պիր իլմի-զարլըգ քիֆայէթ իթմէզ։

Ֆէնն վէ իլմէ գարշը երնէ իլմ վէ ֆէնն չըգարմալը տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳՈՅԷ

Ինկիլթէրա Մէճլիսը մէպուսանը միսթէմիլքէտի նէզարէթի պիտաժէսինի միւզաքէրէ իթտիկի սրրատա, ճէնուպի Աֆրիգատա գըշլալը ինչա օլընմասը հագդընտա իյրատ օլունան պիր թէքլիֆի 22 ըէյէ գարշը 103 ըէյ իլէ ըէտտ իթմիշ տիր։

Միսթէմիլքէտ ումուրը նազընը Մ. Զէմպէրլէյն՝ պիր մէգալէ իյրատ իտէրէք, էկէր պիր տէվլէթ՝ Ինկիլթէրայա տօսթ օլմագա պէրապէր տօնանմասընը արթըրը իսէ՝ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի տախի՝ Ինկիլիզ տօնանմասը իլէ տիկէր տէվլէթլէր տօնանմալարը արասընտա պիր նիսպէթ պուլընտրմաղա քէնտիյի մէճպուր զանն իթտիկինտէն, անընն տա սբրֆ թէատֆիի սէպէպլէրէ՝ մէպնի տօնանմասընը տայմա արթրրաճաղընը, վէ գուվվէի պէրրիյէ, եանի օրտա հագդընտա տախի այնը գախտէնին իթթիխաղ օլունաճաղընը, վէ ճէնուպի Աֆրիգատա Թրանսվալ ճիմհուրիյէթինին գուվվէի հարպիյէսի ախիրէն ճէսիմ պիր սուրէթտէ արթըրըլմըղը իչուն Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին տէ քէնտի գուվվէթինի արթըրմաղա մէճպուր օլաուղընը պէյան իթմիշ տիր։

Միւճթէմէի Ամերիգա մէճլիսը վիւքէլասընտա պահրիյէ նազընը Մ. Լօնկ՝ եիւզպայշը Գօկլանտան պիր մէքթուպ ալտըղընը պէյան իթմիշ տիր։ Իշպու մէքթուպդն մէալինէ կէօրէ, մուամիլէյհ եիւզպայշը՝ Իւնիրն Լիկ գիւպինտէ տօսթլար արասընտա իյրատ իթտիկի նութգտա Ալէմանիա իմբէրատօրընը վէ եախօտ Ֆիլիբբին ատալարընտա Ալէման տօնանմասընն գօմանտանը ամիրալ Տիտրիխսի ասլա թահգիր իթմէք նէյէթինտէ պուլընմամըշ տըր։ անճագ կազէթալար՝ իշի միւպալէղա վէ եա թաղեիր իթմիշլէր տիր։

Թէէմինէն ըիվայէթ օլունտրղընա կէօրէ, եիւզպայշը Գօկլան՝ եագընտա ասքէրլիկի թէրք իտէճէքմիշ։

Մանիլատէն Նիւ-Եօրգ կազէթալարընա վէրիլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Ֆիլիբբին ատալարընտա քէտին Գալումբիթ շէհրինի պու քէրրէ Ամէգալրըլը զաթպ իթմիշլէր, վէ ասիլէրի՝ մէվգիլարընտան Թարտ էյլէմիշլէր տիր։ Իշպու մուհարէպէտէ Ամէրիգալրլարան 8 քիշի թէէլֆ օլուպ, ասի սերքէրտէսի Ակինալտոնընն օրտուսընն իսէ էն ալէա պիր գըսմը մահվ օլմուշ տըր։

Իթալիա Մէճլիսը մէպուսանը՝ Զինտէ Սան-Մուն քէօրֆէլինէ վէ Ինկիլիզ-Ֆրանսըզ մուգավէլէնամէսինէ տաիր օլան սիվալլէրի կէլէճէք բազար էրթէսի կիւնիւ թահթը միւպահասայա ալմագա գարար վերմիշ տիր։

Լօնտրանընն Թայմզ կազէթասը՝ Բուսիա մալիյէ նազընը Մ. Վիթին կիզլի պիր բաբօրթսընը նէչը իտիյօր։ Պունտա նազընը միչարէլյէին պէյանընա կէօրէ, Բուսիա՝ եալընըզ Ինկիլթէրատա քէնտի զըրաաթընընն էքսիլինի տօլտուրագելիր, վէրուս իսթիգրազլարընը ագտ իտէպիլիր. Աֆղանիսթանտաքի գարըշըգալարատան էվվէլ տէ պէօյլէ օլուպ, անտէն սօնդրա Բուսիա՝ իսթիգրազլարընը Պէրլինտէ վէ տահա սօնդրա Բարիզտէ ագտ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ տըր։ Տիմտի Ֆբանտա՝ հէր նէ գատար էմթասընը Բուսիայա սաթմաղա չալըշըյօր իսէ տէ, բուսսումաճճա ուսուլը հըմայէ թէէսիս իտէրէք, էճնէպկի էմթասասընա բիտարալարընը գարամագտա տըր։

Իթալիա իւմբերտ ասքէրիյէսինտէն ժէնէրալ Մազելի՝ Բօճատտա քէնտի քէնտիյի բէհճէրէտտէն ալարաղ սաթարագ թէլեֆը նէկիս իթմիշ տիր։

Կէչէն կիւն Իթալիա Մէճլիսը մէպուսանընտա չուրսի պահրիյէ ազասընտան ումուրը պահրիյէ հագդընտա միւսթէնիֆ էսէրլէր մուէլիֆի մէպուս Մ. Դալլօ Բանտաչչիօ՝ Տիանա նամ Ինկիլիզ սէֆինէսինին չէքլ ու նիւմունէսինտէ պիր գրուազէօր սաթըն ալմագ նիյէթինտէ օլտուղը սահիհ օլուպ օլմատըղընը պահրիյէ նազընը վիսամիրալ Բալումպոյա սիվալ իթմիշ օլմաղա, նազընը միչարէլյէյհ՝ պու թասսավվուրընն սահիհ օլտուղընը վէ իշպու միւպայէսայա պիհագդընլիւզում պուլընարդընը ճէվապէն պէյան իթմիշ տիր։

Պունընն իւզէրինէ Մ. Բանտաչչիօ իլէ տիկէր օն մէպուս՝ մէճլիսէ պիր թէէլիֆ արզ իտուպ, մէզքիւր գըրուազէօր սէֆինէսինին միւպայէսասընա տախր միւզաքէրաթ վէ բաղարլըզընն՝ պահրիյէ պիւտժէսինին միւպահասասընա տէկին թաթիլ օլունմասընը հիւքիւմէթտէն թալեպ իթմի

գատար 7 տէֆա էվլէնմիշ իսէ տէ, հէր գօճասը տա պիրէր գաղայա ողրայըպ վէֆաթ իթմիշլէր տիր։

Պու գասընդն իլք գօճասը արապատան տիւշէրէք էօլմիշ տիր։ Իքինճիսի՝ գաղաէն զէհիրլէնէրէք էօլմիշ, իւչիւնճիսի՝ պիր մասէն գույուսը գաղասընտա Թօբրագլար ալթընտա գալմըշ, տէօրտիւնճիսի՝ քէնտի քէնտիյի էօլտիւրմիշ, պէշինճիսի՝ ավտա գաղաէն վուրուլմըշ, ալթընճըսը՝ եիւքսէք պիր եէրտէն տիւշիւպ վէֆաթ իթմիշ, վէ եէթինճիսի՝ սուտա պողուլմըշ տըր։

Այդը նէ՞ գատար ուղուրլը գատընդ իմիշ։ Տուլըգ իչիւն պիր միսապգա աչըլըր իսէ՝ պու գասընդն պիրինճիւիք գաղանճաղը մուհագագ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Էրզրում վիլայէթինէ Բդի գաղասը գայմագամլըղը՝ Անթաղ գաղասը գայմագամը Հագգը էֆ.յէ, Անթաղ գաղասը գայմագամլըղը՝ Մամուրէթիւլ Ազիզ վիլայէթի մայէթինէ մէմուր վէ Մէթթէպը Միւլքիյէի Շահանէ մէէզունլարընտան Իպրահիմ Հագգը էֆ.-յէ Թէֆիվիզ,

Աթինա սէֆարէթը Սէնիյէսի 3ինճի քիթապէթինէ Ահմէտ Բէուք էֆ.,

Գոնեա Թէլէկրաֆ վէ բօսթա պաշ միւտիրլիյէթինէ՝ Գոնեա միւֆէթթիշի Նէշէ պէյ, Տէրասատէթ Թէլէկրաֆ մէրքէզ միւֆէթթիշլիկինէ՝ Սէլանիք միւֆէթթիշի Նիյազի էֆ., Սէլանիք միւֆէթթիշլիկինէ՝ Սէլանիք մէրքէզ միւթիր Ահմէտ Ֆէթհի էֆ., Գոնեա միւֆէթթիշ մուավինլիկինէ՝ Սէլանիք մէրքէզի բօսթա միւտիր մուավինի Էսատ էֆ., Վան վիլայէթի Թէլէկրաֆ վէ բօսթա միւֆէթթիշլիկինէ՝ Գոսթանտին միւֆէթթիշ մուավինի Շեֆիգ էֆ. Թայեն,

Տիյարպէքիր վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բիյասէթի՝ Իզմիտ սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բէյսի Մէհմէտ Սալիհ էֆ.յէ, Իզմիտ սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բիյասէթի՝ Միտիլլի սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինի Վասրի էֆ.յէ, Միտիլլի սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի՝ Մէհմէտ Սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինի Մուսա Քեազիմ էֆ.յէ, Մէհմէտ սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի՝ Մէհմէտ Հուգուգը Շահանէ մէէզունլարընտան Շաքիր պէյէ Թէֆիվիզ պույրուլմըշ տըր։

* *

Ամէտիի Տիվանը Հիւմայուն օտասը խուլաֆասընտան իզ. Ապտիւլ Քէրիմ էֆ. իլէ էրմէնիճէ կաղէթալար սանսիր մէմուրը վէ մաթպաալար միւֆէթթիի իզ. Մինաս Կամար էֆ.յէ Թէրֆիին սանիյէ սընըքը միւթէմայիզի, Մէհքեուպի Սատարէթուզմա միւհիմմէ լիւպէսի խուլաֆասընտան բրֆ. Շաքիր պէյէ վէ Սիրքէճի բօսթախանէսի միւտիրի Ֆէրիտ, վէ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի մուհասէպէի էճնէպիյէ մէմուրլարընտան Արիֆ էֆ.լէրէ սալիսէ, վէ Միւտավէնտիկեար վիլայէթի մայէթինէ մէմուր Մէհքեմէսը Միւլքիյէի Շահանէ մէէզունլարընտան Ֆիւթուվ. Մէհմէտ Սատրզ էֆ. իլէ Իզմիտ խարէ մէճլիսի ազասընտան Թիճաբէթ վէ Զրաաթ Օտասը բէհսի Ճիվան էֆ.յէ բապա բիւթպէլէրի,

Ժանտարմա տաիրէսի ազասընտան միբիլվա սատ. Տօսթէնի բաշ հազբէթլէրինէ Ֆէբրիգլիթ, Զանագ Գալէտէ պուլունան եավէրանը Շահանէտէն Թօքճը միբալաը սատ. Շաքիր պէյէ միբիլվալըզ (բաշալըզ), մագամը վալէսի Սէրասքէրի տիվանը հարպը մախսուս ազասընտան գայմագամ իզ. Հիսէյին Նազմի պէյէ միբալայըզ բիւթպէլերի Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԻՇԱՆ

Նուբարի Տէվլէթ Թանզիմաթ տաիրէսի ազասընտան աֆուֆ. Էքբէմ պէյ էֆ. հազբէթլէրիդյէ մայէթը Սէնիյէի Միւլքիյէսինէ էրքէանը հարպիյէ ֆէբրիգի սատ. Ապտուլլահ բաշա հազբէթլէրինէ Ալինճի Օսմանի, վէ եավէրանը Շահանէտէն խատէմէ ֆէբրիգի սատ. Շաքիր վէ ֆէբրիգ սատ. Վիթալիս վէ մայէթը Սէնիյէի Միւլքիյէսինէ էրքէանը հարպիյէսինէ մէմուր ֆէբրիգ սատ. Թէվֆիգ բաշալար հազարթըյա ֆաքրի եավէրանը Շահանէտէն միբիլվա սատ. Նաբիր վէ եավէրանը Շահանէտէն միբիլվա սատ. Ֆաիզ բաշալարա Ալինճի Մէճիտի, Նապլուս միթէսարրըֆը սատ. Դալիպ բաշա հազբէթլէրինէ Ալինճի Օսմանի, միւսահիպանը հազբէթը Շեհրիյարիտէն միւսահիպը սալիս սատ. Նատիր աղա իլէ միւսահիպը բապի Սելիմ աղայա թէպտիլէն, վէ Բում Բաթրիգխանէսի մէճլիսը մուխթէլիֆ ազասընտան Վասիլաքի Սարաքիյոթի պէյէ թէպտիլէն Ալինճի, վէ Գոսթանթինօ Գոսթանթինիի վէ Վանկել էմքսոբուլը վէ Վասիլաքի Տէսիրի էֆ.լէրէ, վէ միւսահիպանը Շահանէտէն միւսահիպը խամիս Էմհէմ աղայա, վէ Ֆրանսա բօլիս նէզարէթի բուէսսաի մէմուրիյինինտէն էմնիյէթը ումումիյէ միւտիրի Մ. Ֆօյէր իլէ նէզարէթը մէզքիւրէ պիրինճի թահրիրաթ գրմը միւտիրի Մ. Լբպրօսէնէ Յիւնճի րիթպէլէրտէն Մէճիտի նիշանը զիշանլարը,

Մապէյնը Հիւմայունը ճէնապը Միւլիւքանէ պաշ քէթիպի աթուֆ. Թահսին պէյ էֆ. հազբէթլէրինին հէմշիրէսի իֆֆ. հանըմ էֆ. հազբէթլէրինէ, վէ խաղինէի Հիւմայուն քէթիպիւտասը աթուֆ. Հասան Շեվգի պէյ էֆ. հազբէթլէրինին քէրիմէսի Աքիֆէ հանըմա Ալինճի րիթպէտէն Շեֆիգաթ նիշանը Հիւմայուն,

Միւսահիպանը հազբէթը Շեհրիյարիտէն միւսահիպը սանի սատ. Ճէվէհր աղայա ալթուն Լիյագաթ, Թիւֆէնկիյանը հազբէթը Շեհրիյարիտէն Մուսթաֆա վէ Բամազան աղալար իլէ Ֆիրուզ պէյէ կիւմիւշ Իմթիյազ միտալեալարը իհսան պույրուլմըշ տըր։

ՍԸՀՀԻՅԷ

Մէճլիսը սըհհիյէ գարարը յալ Հիճազտան կէլէնլէր իչիւն գօնուլան գարանթինա՝ Եէնպու վէ Լութ չէհիրլէրինտէն կէլէն եօլճը վէ եէեայա տախի չամի թութուլմըշ տըր։

—Պօմպայտա մարտ 28տէն ապրիլ 4է գատար 1241 միւսապ 892 վէֆիյաթ, Բիւրայիտէ մարտ 28տէն ապրիլ 4է գատար 319 միւսապ, 266 վէֆիյաթ, Մատրաստա մարտ 17-տէն 24է գատար 1 վէֆիյաթ օլմուշ տըր։

Մըսըր սըհհիյէ մէճլիսինին իշարընա կէօրէ, Պօմպայտա ապրիլ 3տէն 10ա գատար 887 միւսապ, 679 վէֆիյաթ, Պօմպայտա ապրիլ 11տէն 17յէ գատար 694 միւսապ, 553 վէֆիյաթ օլմուշ տըր։

ՄԱՆՏԱԼԸ՝ ԿՅԿՏՈՒՐ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐՈՎ

Ա— հեղինակ Աբեղայեան

Աբեղաճագի կցկտուր յիշատակներուն մէջ հին մանկավարժ դէմքերէն է Մանտալ վարժապետ, որ արդէն ծերութեան հասակին մէջ, կը կնքէր իր մահկանացուն 1898 տարւոյն վերջերը։ Որչափ որ իր երկարատեւ կեանքը առանց նշանաւոր արդիւնքի անցած է, բայց իր պաշտօնն ու ըստացած դիրքը մեր աչքին առջեւ կը պարզէ հին օրերու յուշերը, գիւղական մութ խաւերու ուրուագիծը եւ յետադէմ վարժարաններու տիրացուական ուղղութիւնը։

Սա ինքն Մանտալ վարժապետ ծընընդեամբ Պարտիզակցի էր, անշան ծնողաց զաւակ, հաղիւ հասարակ ընթերցում եւ բաւական կամ եօթ մը սորված, յաջողած էր նախ իր գիւղին վարժարանին մէջ պաշտօնավարել եւ ապա գիւղին լրջակայքը քիչ մը պաշտօն առնելէն յետոյ Պարտիզակէ մէկ ու կէս ժամ հեռաւորութեամբ Տէօշէմէ գիւղին դպրոցը լիազօր դիրք մը ձեռք ձգեց։

Աբեղաճագ այս տարօրինակ վարժապետին բուն անունը (կարապետ) երբէք տուած չէր, որովհետեւ գիւղացին անոր Մանտալ մակդիրը տուած էր որ այլ եւս իբր մականուն կը յորջորջուէր, իր ժամանակի բոլոր վարժապետներն ալ երկրորդական անուն կամ մակդիր ունէին նոյն գիւղին մէջ, ինչպէս՝ Ընկոյզ Փիւսկիլ, Շարուկ, Տոլիկ եւ ուրիշներ, իսկ Մանտալ բառը Պարտիզակցոց լեզուով փայտեղէն փոքրիկ կտոր մ'է որ դռները զոցելու կը ծառայէ, եւ տակաւին շատ տուներու մէջ կը գտնուի փայտեղէն կամ երկաթեայ մանտալ, իսկ արեւելեան Հայոց մէջ մանտալը՝ մի կաւեղէն ափկդ է կաւէ ոտներով առանց խուփի, եւ ասոր զանազան տեսակները կան։ Այս մանտալը կը գործածուի գլխաւորապէս խորոված պատրաստելու համար։ Ածուխի կրակը կը վառեն անմիջապէս մանտալին մէջ եւ շամփուրները կը շարեն մէկ կողմէն դէպի միւսը։ Այս հակիրճ տեղեկութիւնն է տուած Մանտալի վրայ Ազգագրական Հանդէսը, որուն շարագրին է Ս. Թառայեան (1898)։ Առանց սակայն բառագրութեան կամ ստուգաբանութեան ելլելու Մանտալ անունի նշանակութեան՝ կ'սխենք գիւղերու մէջ կատարած դերը նկարագրել, որ եւ լրացուցիչ կրնայ համարուիլ Աբեղաճագի Մանտալի պատմութեան եւ միանգամայն գիւղի մը համառօտ ազգագրութեանը։

Աբեղաճագի էջերուն մէջ Մանտալ ներկայացուած է չափազանց կրօնասիրութեան հետ չափազանց հայամոլ մը, այսինքն աշխարհիս բոլոր նշանաւոր եւ հնաբաղխ իմաստունները Հայ կարծել։ Մանտալն է եղած ըստ Աբեղաճագի որ Մսեբեանցի Քրիստոնէականը կարդալէ յետոյ մէկդի նետած է ըսելով. «Շատ սխալներ կան, չատ, ես նորը կը չենեմ», անոր Քրիստոնէականին կցկտուրները տալով. Հաւատքով ի՞նչ ես.

—Հայ Քրիստոնեայ եմ։

Հայ Քրիստոնեայ ի՞նչ ըսել է։

—Հայ Քրիստոսի հաւատացող եւ անոր հետեւող ըսել է։

Հանգանակը ո՞ւր գրուեցաւ։

—Հայոց Նիկիա քաղաքին մէջ։

Հին վարժապետներու Հայամոլութիւնը զարմանալու բան մը չէ, քանի որ Աբեղաճագի հեղինակն ալ 1869ին Եգիպտոսի մէջ նշանաւոր Հայու մը ապարանքին առջեւ բսած է. Հայը մարդ պէտք է լիւի որ իր տոհմը չատ սիրէ, մարդը Հայ պէտք է լիւի, որ իր տոհմը քիչ սիրէ։ Եւ 30 տարի առաջուան այս խօսքը ի դէպ չէ՞ այժմեան մեր ազգային գործերուն կացութեան...

Բայց սնամէջ կարծիքներով միայն Մանտալը չէր մնացած այն ժամանակ, չատ մը կառավարիչներ ալ եղած են միջնադարեան գաղափարով տոգորուած։

Այս Քրիստոնէականին համեմատ Մովսիական Հինգերորդ պատուիրանքը ի մէջ բերելով, սովոր էր բացատրել պատուելու համար մեր հոգեւոր ծնողները, այսինքն քահանաները, իշխանները, վարժապետները եւն. վարժապետին յարգանքը նիւթապէս պէտք էր հասկցուէր, անուշեղէն եւ ուրիշ բարիքներ բաժին հանելով։ Եւ որովհետեւ Տէօշէմէի գիւղը լիազօր էր թէ դպրոցը եւ թէ եկեղեցին, ի հարկէ այսպիսի բարիքներ կ'ընդունէր, ինչպէս հաւ, հաւկիթ, սեր, իւղ, կաթ, թան եւայլն։

Աւելցունենք թէ ի՞նչ նուէրներ կուտային հին ատենները ծնողք վարժապետներուն՝ որպէս զի իրենց զաւակը եկեղեցւոյ մէջ գիրք կարդար։

Պարտիզակի հին վարժարանը պաշտօնավարած միջոցին նոյն իսկ մեր մայրերուն գիրք, փոխ, քարոզ կարդալ ու բուրվառ ծխել կուտար։ Մանտալ թէպետեւ աշխարհական բայց առանց եկեղեցական սքեմի ժամօրհնող մ'էր, եկեղեցական բոլոր ժամերգութեանց տեղեակ։ Տէրտէրներու և տիրացուներու սխալ շտկելը իրեն սիրական մեկ հաճոյքն էր, մանաւանդ որ իր շուրջը բոլորուած կը տեսնէր ողորմելի տէրտէր ու տիրացու։ Գիւղական կամ ըսենք լեռնական եկեղեցիին դասին գլուխը կեցած կը քարոզէր, ունկնդիր ունենալով լեռնականներ ու դաշտային ժողովուրդներ, և ես երկու տարի յառաջ Խաչվերացի կիրակին ունկնդիր եղած եմ իր քարոզին բնաբան ունենալով Առաքելական դրուցատրութիւնը. «Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել բայց միայն ի խաչ»։

Այդ գիւղացիներուն նախապաշարմունքը տարօրինակ էր, և այս տողերը գրողը իր մանկութեան ատեն անգիտակցօրէն ծաղր ու ծանակ եղած է առանց նախապաշարման չնորհիւ. վասն զի անոնցմէ նորածին երախայի մը կնքահայր եղած ատեն, տնէն դուրս առանց իր ծնողաց գիտութեան վրայի զգեստը հակառակ կողմէն ներքին վրան դարձուցած, կը տանին կնքահայրը եկեղեցի, այն հաւատքով որպէսզի նորածին էգ զաւակը արու ըլլայ։ Բայց դեռ քանի՞ տեսակ նախապաշարմունք կը վիսան Տէօշէմէի անուս ժողովրդին քով, և այսպիսի միամիտ ժողովրդի մը համոզումներէն դիւրաւ կրնար ծախել Մանտալ վարժապետ իր խօսքերը։ Վերջին օրերուն թէպետ զինք հրաժարեցուցին գիւղացիք, բայց Մանտալ վարժապետի աչքը միշտ հոն էր, հոն ուր նորաշէն եկեղեցին ու դպրոցը կառուցուած էր և փափաքով ինքնահրաւէր կ'երթար եկեղեցին ժամերգութեան մասնակցելով։ Մանտալ այդ եկեղեցիին ու այդ գիւղին յառած էր իր աչքերը մինչեւ մեռած օրը, ուսկից ձրի կուգար իրեն իւղն ու մեղրը։

Իր մահուան հետ կը թաղուի հին օրերու յիշատակները։ Տէօշէմէի ժողովուրդը առ հասարակ երկրագործ է, և կիներ երկրագործական աշխատութեան մասնակից են. սոսնձ Տրապիզոնի և շրջակայքի գաղթական հայեր են, որոց Պարտիզակցիք Հայ Լազ յորջորջած են. և յուսալի է որ Պարտիզակի մտաւոր շարժումը հետզհետէ ազդէ այս գիւղացիներուն բրիչին հետ գրիչին ալ ընտելանալով։ Գիւղն ընկած է լեռնային մակերեւոյթի վրայ, դիրքը խորուորդ, տները ցրուած և անկանոն։ Նկատողութեան արժանի է ի գիւղօրէս օճախը որ է ընտանիքի մը ամբողջութիւն, ուր կը գտնուի տան մէջ ալեւոր պապը, պառաւ մայրը և նոցա շուրջ թոռներ ու զաւակներ որոնք կը կազմեն նահապետական ընտանիքի մ'ամբողջութիւն։ Այդ նահապետական ընտանիքին մէջ ընդհանուր է հնազանդութիւն և յարգանք, և փոքրերը իրենց տարիքաւորներուն հնազանդ պիտի լինին. մանաւանդ իգական սեռը արական սեռին, կինը տան մէջ ալ ունի իւր աշխատութեան բաժինը, ինչպէս հաց թխել. նախ յիշենք որ ցամաք հաց ուտել խիստ ընդհանուր է ի գիւղօրէս, ուստի և անհրաժեշտ է գիւղացիին միշտ պատրաստ ունենալ հացը և այն ալ թարմ. Տէօշէմէի հացն է եգիպտացորենի լաւաշը, ուր անոր պաստաստութեան միջոցին գեղջկուհին խմորը տախտակ տալտի մէջ կը դնէ և երբ խմորը հասունցած կամ թթուած է թոնիրի վրայ կսկսի գնտիկ գնտիկ առնելով տափակցուցնել ասէլ վրայ, և քիչ ժամանակուան մէջ կեփի։ Տէօշէմէցիներուն ինչպէս և ուրիշ գիւղացիներու բարեպաշտական սովորութիւններէն է որ հիւր մը ճամբած ատեն (աւելի ճամբորդ կամ օտարական) տոպրակը հաց պիտի դնեն, որպէսզի տան սեղանը չէն ըլլայ։ Իսկ ալիւրն աղալու համար կինը կամ էրիկ մարդը ջաղացք կը տանի, և անոնց ջաղացքն հասարակաց է, ուրեմն «Ջուրը գայ, ջաղացքն աղայ»։ իսկ մեծ գիւղերու մէջ, ինչպէս Պարտիզակ ջաղացքը մասնաւոր անձերու սեփական է, ուր կայ յատուկ ջաղացպան և քանակութեան համեմատ «Ջաղացքին վարձք»ը կստանայ։ Մեծ գիւղերու ջաղացքներէն լաւի կը լինի սիրային երդեր, որոց նմոյշն են.

«Ջաղացքիս ման (պտոյտ) եմ տուեր,
Սիրելիս ճան եմ տուեր,
Եօթը տարուան սիրածս,
Մէկ օրուան մէվլատ եմ տուեր։»

Դարձեալ աւելի հին խաղերէն.

«Ջաղջին քարը պըղտրտիկ
Ալիւր կաղայ մանտրըկիկ
Գէորգ աղբար եար կուզէ
Սաթենիկը պըղտրտիկ։»

Աւելի հին մինչեւ Շնորհալւոյ առակներուն մէջ կայ ջրաղացի վրայ առակ մը, որով յայտնի կերեւի թէ հին ջաղացքներն ալ մեր գիւղական ջաղացքներուն ձեւն ունեցած են։

Ահա Շնորհալւոյ անուամբ ջաղացքի առակը.

«Մինն ի յանդունդս տատապէր
Մինն ի յերեսսն թրքանէր
Գրլխովքն ծափրս հարեալներ
Ըզկենդանարքն մեզ բերէր։»

Հացէն յետոյ գիւղացւոյն կարեւոր կերակուրն է կաթնեղէնը, պատրաստելով պանիր, մածուն, թան, (Տէօշէմէցիներու լեզուով Թոն), սեր Հայրն, իսկ պահքի օրեր կը հրաժարին այս գիւղացիք ասոնցմէ։

Մանտալ վարժապետի յիշատակով առիթ եղաւ Տէօշէմէի լեռնական ժողովրդին կենցաղն ու սովորոյթը յիշատակել, և արդէն այդ լեռնականաց հետ շատ կենակցած լինելով ուրիշ ատեն ալ գրած եմ ասոնց կենցաղավարութեան մասին լրագրի մը մէջ «Գիւղական անկիւններ» վերնագրով։

Այլ միշտ փափաքելի է այսպիսի նորազարդ գիւղ մը յառաջացուցելու միջոցը մատծել։ հին ու ծերուկ գաղափարով վարժապետները մինչեւ ե՞րբ պիտի պաշտօնի կոչուին։

Ա. Տ. Մ.

Ս. ՅԱԿՈԲ ԽԱՍԹԱՆԷՍԻ

(Պէյօղլանոպ Բանվալրիթ)

Ս. Յակոբ անկելանոցիս Հոգաբարձութիւնը կը խնդրէ որ հաճիք հրատարակել յուսնվար 1է ի վեր անկելանոցիս նուիրատուաց անուններն ու նուիրուած նիւթերն.

Ցանկ նուիրաց

Զեռամբ Գերց. Հ. Մատթէոս Մ. Վ. Գարակէօզեանի՝ Գրիգորեան Մկրտիչ էֆ. Գասլի պաղէ մը։ Տօգթ. Զօհրապ էֆ.՝ Անկելանոցիս դեղարանին չիշ մը վէն տը Միրթէյլ, տուփ մը բասթէլ տը Մերթէյլ, 2 չիշ վէն ֆէբրիֆինէօ գինեգինա, 2 չիշ վէն օ վիանտ օ գինեգինա, 2 տուփ սիկարէթ տ'Ապիսխին, 2 տուփ վիանտ տը ֆալբո, 1 տուփ բըվէտ տ'Ապիսխին, 2 չիշ էլէքտրիք թօնի բատիգալ օ գօլօմպօ, 2 չիշ սիրօ բօլի պրօմիւրէ, 1 չիշ վէն պրավէ, 1 հատ էնժէլեթէօր սիֆոն տիւ տօքթէօր, 2 չիշ սօլիւսիոն բոթօպէրկ, 1 չիշ իռէլ տը ֆուա տը մորիւ բիւր՝ Հոկ, 1 չիշ Զիթլի ջուր։ Զեռամբ Վսեմ. Արմենակ էֆ. Սագրզեանի՝ 4 քաշ կարագ, 4 քաշ չաքար, 10 քաշ բրինձ։ Վէյշէն էֆ. Գասապեան՝ իւր յօրինած ջերմաչափներէ 3 հատ։ Մէյմարեան Մրկըրաիչ էֆ.՝ 2 ոսկի Օսմ., Անկելանոցիս ընդհանուր պատասպարելոց անուշեղէն կերցնելու համար։ Վսեմ. այրի Տիկին Միքայել բաշա Փորթուգալեան՝ 10 ոսկի Օսմ.՝ Անկելանոցիս վիրահատութեան սենեկին Էնվ մը գնելու համար։ Գեր. Տ. Ստեփան վրդ. Աբիկեան 100 ղ.՝ դպրոցիս աշակերտաց Ս. Քրիկէ Եկեղեցւոյ մէջ որած երգեցողութեանց փոխան։ Կոմիտաս էֆ. Ուղուրլեան՝ 41 չիշ մելան, 8 ծրար գրի թուղթ, 4 կտոր տետրակ եւ ծրար մը թուղթ, պահարան եւ քարթօն։ Զեռամբ Կոմիտաս էֆ. Հէքիմեանի՝ Թրապիզոնի Աղքատախնամ Ընկերութենէն (2 պարկ) 195 քաշ լուբիա։ Վսեմ. Զամիչեան Աննիկ տուտու՝ 60 հատ անգրավարտիք այր պատասպարելոց համար։ Վսեմ. Մրսբրը Միչել էֆ.՝ 8 հատ մահճակալ յարդեայ անկողիններովը։ Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. Սագրզեան՝ 1 ոչխար։ Վրսեմ. Օրիորդք Սօֆի եւ Երանիկ կէօչէեան՝ Մատառնս Ս. Քրկչի Թաղման համար զանազան ծաղիկներ։

(Կնչ.)

Բանկալթի 14/26 ապրիլ 1899

ՄԻԻԹԷ ՖԷՐՐԻԳԱ

Թրամվայ գումբանեաբերն իչէ եարամաղ պէկիրլերի թէլէֆ իթտիրիպ քեազրտխանէ ճիվաբընտա կէօմիւրտիկինի եազմըշլտիք։ Հայվան նաշլարընն գօգմաը վէ ճիվարտաքի սուլարա գարըշմասը սուրէթիլէ սըհհէթը ումումիյէյէ տօգունաճագ օլան պու նապէճա հարէքէթինտէն տոպայը Թրամվայ տիրէքթօրը Մ. Բէրտիգարի՝ տիւն թիճարէթ վէ նաֆիա նէզարէթինէ չաղրըլարագ չէտիտէն Թէվֆիխ օլունմըշ տըր։

—Եվվէլքի կիւն Մարսիլեատան Տէրսաատէթէ կէլէն պիր ինկիլիզ վաբօրընտան 225 ֆրչը գարֆիցայը Սթանպոլ կէօմրիւկինէ կէօթիւրէն պիր մավունա՝ Շերքէթը Թայրիյէ վաբօրյա չարբըշարագ պաթմագտա իքէն, տէրհալ եէթիշիլիպ մալլար տիկէր պիր մավունայա ագթարմա իտիւմիշ, վէ պէօղլէճէ թէհլիքէնին էօնիւ ալընմըշ իսէ տէ, վաբօրտա պուլընան մալլար ըսլանըպ պօղուլմըշ տըր։

—Սեվրրոլ Իլ Ֆիւնոա կազէթասընտա օգունտրդրնա կէօրէ, Դրրմրզը տէնիզէ Թուրը Սինա քէօրֆէզինտէ Ուգպատան Պահրը Սէֆիտին ճէնուպ սահիլինտէ Ղաղա մէվդրընա պիր չըմէնտրֆէր խաթթ թէմտիտ վէ ինչա օլունտրը հալտէ, Սուէյիշ գանալը Թրանսիթ թիճարէթինին միհիմմ պիր գըսմը պու խաթթը իճրա օլունճաղընտան, պէօյիւք ֆախէյի մուճիպ օլաճագ, վէ պունտան մատտա խաթթ ազ մասրաֆլա ինչա իտիլէճէք իմիշ։

ՏՕԳԹՕՐ Ֆ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Տէրի, էֆիրէնտի, պէյսօղլուգլուդու իւէ էրքէք վէ գասրընտարդն ազատ Թէնասիպլիյէի պէկիլյէ խասթալրգլարը միւթէխասսիսի (մասնագէտ)։

Պէյօղլուտա Պէյօղլը Բարմագ Գաբուտա Ն. 10 խանէսինէ հէր կիւն խասթակեանը գազալ, վէ ճումա կիւնլէրի ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իթմէքտէ տիր։ 50—28

ՏՕԳԹՕՐ ԹԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԷ ՕՂԼՈՒ ԱՄԷՐԻԿԱ ՏԻՆ ԹԱՊԻՊԼԷՐԻ

396 Պէյօղլու-Նոպա Տօղբ-Եօլու 396

Կիւնճի սահիֆէյէ միւրաճաա օլունա։

(Մ. Ֆարանը Թահվիլաթ վէ ազսիսն ճէտվէլի սօն սահիֆէմիզտէ տէրճ օլունմըշ տըր։

[Սինկէը տիքիշ մաքինասընդն իլանը եչէն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա]։

ՊԱՑՊԼ-ՀԱՌԻՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բառարան Ս. Գրոց, 625 երեսներէ կը բաղկանայ եւ պարդարուած է աւելի քան 223 գեղեցիկ պատկերներով։ Կը պարունակէ Ամերիկայի և Եւրոպայի մէջ Սուրբ Գիրքը քննող գիտնոց հետազօտութիւններուն արդիւնքը։ Գրքին մէջ տրուած տեղեկութեանց ճշդութեան մասնաւոր խնամ տարուած է։

Կը յանձնարարուի որ հոգեւորականներ, ընտանիքներ և անհատներ այս գրքէն մէկ մէկ օրինակ ստանան, եւ գործածեն զայն իրենց սառար, երբ կուսանին իրենց Սուրբ Գիրքը։

Գրքին գինը մէկ մէհիտիյէ է, թէեւ կ'արժէ աւելի քան երկպատիկը։

Տղայոց Աւետարան, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 ղ.։ Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ, նաեւ բարոյական եւ հրահանգիչ մանր յօդուածներ։ Շատ օգտակար ամէն պզտիկի։

Կը ծախուի Պայազիտ-Հառուսի գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօղուշու։

☛ ՊԷՕՅԻԼՔ ՄԱՂԱԶԱՆ

ԶՈՒՀԱ, ԴԱԶՄԻՐ, ՇԷՎԻՕԹ (ՇԱՑԱԴ), ՖԱՍՕՆԷ ՎԷ ՂԱՅՐԻՀԻՄ ՄԱԼԼԱՐԱ ՄԱԽՍՈՒՄ

ԿՈՒՍԹՕ,

ՏԱՑԱՆԸԳԼԸԳ,

ՆԷՖԻՍԼԻՔ,

Պու տէֆա էվրօբանընն էն մէշհուր ֆաբրիգալարընտան նուէօթէ իւղերինէ նէֆիս, զարիֆ վէ տայանըգլը գումաշլար ճէլգ իտէրէք, էն զիյատէ արգգաթլը վէ սօն մտայա մէբգալը օլան էֆէնսիլերէ վէ բազպէթը ումումիյէյէ նարիօմագ արգուսընտայզ։ Մագսէսիմիզ՝ 30-40 ղրչ.ովգ գումաշլարը Պէյօղլունտա 20 ֆրանգա սաթըգլարը կիպի օլմայրպ, իլա զայէթ էհվէն ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունճագ Սթանպօլտա չարը գարուսընտա Այնճաքլարտա 12 նումէրօլը

Պ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ՎԷ Յ. ԴՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆՏԱ.

Թաշբալարտան օլունան սրբաբըշլար՝ վիճտանա մուվաֆրգ պիր սուրէթտէ իճրա օլունճագ, վէ խթէյէնէրէ նիւմունէլէր տախի կէօնտէրիլէճէքտիր։

Վէրմէյինիզ 20 ֆրանգընըզը մէթրօսը 30-40 ղրչ. տէյէն գումաշլարա։ Պիր քէրրէ մէգքիւբ մաղազայա միւրաճաաթ իտինիզ. օրտտա պուլաճագսընըզ տայա

ԿՈՒՍԹՕ

ՏԱՑԱՆԸԳԼԸԳ

15—14 ՆԷՖԻՍԼԻՔ

ՀԱԶԸՐ ՎԷ ՍԸՄԱՐԼԱՄԱ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Սրոմոզլուա Սուլթան Համմամընպա Հաճօբուլ Խան Ճաղրպէճինպէ Ն° 20

ՖԻՑԱԹ ՄԱԳՈՒՐ

ԳԱԱՐԷՐ

Պու տէֆա միւճէատտէն քիչատ օլունան իչալու էլպիսէ մաղազասընտա ղայէթ էհվէն ֆիյաթլա տայանըգլը էնվաի հազրը էլպիսէ պուլընտրը կիպի, խթէնիլտիքէ ազ պիր ֆագգ իլէ էօլչիւ իւզէրինտէ տախի էլպիսէ եարբլրը։

Իչալու մաղազասա ֆիւրուխթ օլունան հազրը էլպիսէլէրին մուխթասարէն ֆիյաթ ճէտվէլի.

Բէսէնկօթ գօսթիւմի 170տէն 250յէ գատար,

Ճաքէթ գօսթիւմիւ 90տան 230ա գատար,

Բալթօլար 50տէն 230ա գատար,

Բանթալօն 25տէն 80է գատար։

ԷՄՐԱԶԸ ՏԸՄԱՂԻՑԷ ՎԷ ԱՍԱՊԻՑԷՑԷ ՏԱՒՐ ԽԱՍԹԱԼԸԳԱՐԸՆ

ԵԷՆԻ ՈՒՍՈՒԼ, ԻՒԶՐԷ ԹԷՏԱՎԻՍԻ

Պաշ տէօնմէսի, տամա, տիլ թուլթուգլուը, ունութգանլըգ, ույգուսըզլըգ, սարա, եիւզ չարբըգլըզը, գալ վէ այագ նիւզուլարը, տիթրէմէ, անանէթ, իսթինագը բահմ, ույուր իքէն կէզինմէք, իհթիլամ, իտարընը թութամամագ, միտէ, պաղրբսագ վէ գէօպրէկ ալէամը ասապիյէսիյէ միւզմին վէ մուանիտ ինգըպագ իլէ շուրիլ հագմ, սինիր գաֆիֆիկի, պաշ աղրբսը, եիւրէք չարբընթբսը, չօճուգարա թարը օլան հէվալէ իլէթիյէ ալէլ ումումէմբրազը ասապիյէյէ տարիր օլան խասթալգարընն՝ Բարիզ, Պէրլին վէ Վիէննա խասթախանէլէրինէ միւտտէթը մէտտէ իլէ իճրան թէպապէթ խէրէք։ Թէճարիպը տտիէսի օլան Տօգթ. Միխալագօրուլօս՝ Պէյօղլընտա Թէբէ Պաշընտա Ֆարա աբարթմանընտաքի 1 նումէրօլը խուսուսի մուայէնէխանէսինտէ, հէր կիւն էօյլէնտէն սօնրա միւրաճաաթ իտէն խասթալարը ուսուլը ճէտտէյէ Թէվֆիգէն քէմալը տրգգաթ վէ հազագաթլա մուայէնէ վէ Թէտավի իտէր։

24—10

ԷՍԿԱ. ԹԱՀՎԻԱԹ ՎԷ ՀԻՍՍԷ ՍԷՆԷՏԱԹԸ

ՍԷՆԷՎի 100ական 5 վէ զիյատէ հասբլաթ վէրիր.

1899 փետար.ըն 15ենէր կիւնիւ Փիյաթը

ԴԱԼԱԹԱՏ.

ԹԱԼԻԼ. ԲԱՇԻ ԹԱՆԸՆՏԱ ՍԱՐՐԱՖ Ա. ՖԱՐԲԱՆԸՆ ԵԱՆԸՆՏԱ.

	Ֆէյմ	Թէդիրիթ-1898ական	100ական
Օսմանլը 1888	L. 99 50	L. 5	5 02
Աբժանթ. 1891	» 93 50	» 6	6 41
Պուլկար 1892	» 94	» 6	6 38
Սբան. 100ական 4	» 58 75	» 4	6 82
Մէքսիկա 1893	»100 75	» 6	5 95
Շըմէնտըֆէրը			
Ռուսվէյլուրը			
Սկլ.-Մանթր.	Ֆ. 396	Ֆ. 15	5 08
Ազատօլու 2ական	»495	» 25	5 05
Իզմիր-Այդընը	L. 90	L. 5	5 55
Գասպա. (Եէնի)	Ֆ. 363	Ֆ. 20	5 50
Տէբո. Բրէթէ	»474	» 25	5 27
Հէր. սէնէտրը.			
Ազատ. շրջէն	L. 9 50	12 Շեկ.	6 32
Բիս թինթ.	» 41	40 »	
Տը Պէր	» 271/8	40 »	7 35
Պօնանցա	» 43¼	20 »	21 07
Սիթի Սոդրդ.	» 61/2	12 »	9 60
Լրօյիլ Լիմ	» 19	48 »	12 62
Տեբէ.լրա	» 24	60 »	12 50
Պանհդ. Էսթ.	» 81/2	29/6 »	17 84
» Տիբ	» 11	15 »	6 80
Կինոպէրկ	» 33¼	8 »	10 65
Հէնրի Նուբ	» 095/8	25 »	12 85
Հէրիօթ	» 73/8	20 »	13 60
Մէյրը Զրլթն.	» 63¼	12 »	8 88
Ռոմինսոն	» 11	18 »	8 18
Վիլլաժ Մ. Ր.	» 91/8	12 »	6 57
Վէմմէր	» 131¼	30 »	11 25

Ուսյալ վաթէրտանտ ալթաւն մասէնիէրի հասպլաթներնա, պէհէր մասէնին ռէվոմ իթ-տիկի միւտտէթէ, թահվիլաթը սոմարթ ի-տիլմէսի նազարը տիդգաթա ալընմալը տը։

Տահա զիյատէ թահթիլաթ ալմագ իսթե-յէնիլէր՝ Մ. Ա. Ֆարբայա միւրաճաաթ իթ-մէլի տիրլէր։

ՍԱՐՐԱՖԻԹԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 27 ապրիլ

Ինկիլ. էհսամը Ինկ. Լիր.	110—87
Օսմ. էհսամը աշլրար	23—
» » գարանտը	23—
» » » Բ	47—25
» » » Գ	27—12
Օթօման 1871	104—63
Օսմանլը Պանգասը	13—12
Մրսրը տույ. մսթթահրտէ	109—
Պուլկար իսթիգրազը	94—
Գամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	25—45

Բարիզ 27 ապրիլ

Ֆրանս. էսհ. 3% Ֆր.	101—90
» » 4½%	—
Եէնի Օսմ. էսհսամը աշլրար	23—10
» » » գարանտը	23—02
Մ.-պոպոլիէ	
Սէրի Բ.	48—10
» Գ.	27—30
Ռուսվէլի չրվէնտիֆէրի	124-50
Օսմանլը Ըէժիսի էսհսամը	289—
» Պանգասը	580—
Գրէտի Լիոնէ	933—
Սիւվէյիշ ագսիոնը	—
Իթալիա էսհսամը	95—20
Բանքոմիթէ Թիւրք	481—75
Օսմանկէ	412—
Ցուան Օթօման	503-50
Բարիզ Պանգասը	—
Սրանսեալ	59—25
Թրանսվալ	48—
Գամպիս 3 այ վատէ	25—20

Վիէննա 27 ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիս	120—70
Ռուսվէլի չրվէնտիֆէրի փի.	63—50
Օսմանլը Ըէժի տգսիօնը	134—

Պէրլին 27 ապրիլ

Ռուսվէլի չրվէնտիֆ. (մորգ)	123—25
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիս	20—31
Բարիզ » »	80—80

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուս. ազգ. գաս.	25—13½
» » » էն եիւքսէք	25—16
» » » էն ազտը	25—13½
Պաս. սաթահ տչրլար	25—12
Թահվիլաթը Օսմանկէ	89—
» Բ.	47—25
» Գ.	29—20
Ռուսվէլի չրվէն. ազգ. գաս.	123—75
» » էն եիւքսէք	124—
» » էն ազտը	123—75
» » աշլրար	123—50
Ազչէ Ֆոնդի	—
Բէրօր գրլ.	30 —
Հէվալէսկ »	—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիօնը	Ֆրգ.	289 —
Սիկուրթէ Ա.	Օս. Լի.	—87
» Բ.		—62
Թրամվայ		6—70
Ժուխտոն		2—05
Օսմանկասիոն Թրամվայ		503—50
Ասիւրանս		4—20
Գրէտի Ժենէրալ		6—20
Սօսիէթէ Օթօման		4—38
Լօրիօտ		82—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէս		133—
Թրանսվալ		49—
Բրնիթրմ Թահվիլաթը		471—
Պին Գոնս. Եշիւն 8 կիւն խաթիլ		—
» » » 1 » »		—

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 գր. տա՝	գրլ. բր.
Գեյաղ մէճիտիյէ ֆորտ	108—05
Մէթալիք »	096—
Ինկիլիզ լիրասը	109—37
Ֆրանսզ ալթունը	87—12
Բոլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—05
Դարալոն գայմէսի	8—58

ԳԱՄՊԻՈ

Լօնտրա	109—20
Բրիզ 3 այ վատէլի	23—01
Լոբէն Մանատ	10—88

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

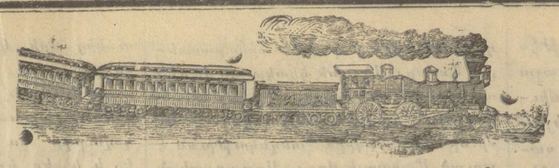

Ամիսէթ — Իշպու 1899 սէնէսի Փետար.ըն 17ենէր չարշէնպիհ կիւնիւնանէն իթիպարէն ամէտչիւտ խէճէրէ իլճիւմիէ գաթարլարը վագթ ու հարէքէթլէրի. — Ավելի

Թրէն նոմ.	34	2	4	36	6	8
Ստասիոն	Էշէտա վէ Եօլճը	Եօլճը	Եօլճը	Էշէտա վէ Եօլճը	Եօլճը	Եօլճը
	Սպհ.	Սպհ.	Սպհ.	Աքշ.	Աքշ.	Աքշ.
Գէօրբիթիցէն	12 25	2 32	4 57	8 07	10 30	11 30
Հայատար Բաշա միւվ.	12 50	2 57	5 22	8 32	10 55	11 55
» հար.	1 10	3 06	5 30	8 47	11 05	12 05
Դէպէլ Թօբրաղ	— —	3 13	5 37	8 57	11 12	12 12
Ֆէն. քէօշէսի	1 21	3 17	5 41	9 02	11 17	12 17
Կէօզ Թէբէ	— —	3 22	5 46	9 08	11 22	12 22
Էրէն քէյ	1 31	3 27	5 50	9 13	11 28	12 27
Պօթանէզ	1 40	3 35	5 58	9 24	11 36	12 35
Մալթեբէ	1 51	3 46	6 09	9 38	11 46	12 45
Գարթալ	2 05	3 57	6 20	9 54	11 57	12 56
Բէնոլիք միւվ.	2 15	4 05	6 28	10 05	12 05	1 04
» հար.	2 23			10 16		
Թուզլա	2 45			10 41		
Կէյպիկէ	3 06			11 07		
Տիլ Իսկէլէսի	3 28			11 33		
Թավշանճըլ	3 38			11 44		
Հէրեքէ	3 56			12 05		
Իսրրմէտ	4 16			12 25		
Թիւթ. Զիքիթլիք	4 24			12 41		
Տէրինճէ	4 40			12 56		
Իզմիտէ միւվ.	4 53			1 12		
» հար.	5 13					
Գէօյիւք Տէրէսի	5 50					
Սապանճա	6 20					
Ասա Բազար	6 46					
Կէյվէ	7 36					
Աք Հիսար	8 01					
Մէքէճէ	8 37					
Լէնճիք	9 06					
Վէզիր-խան	9 43					
Պիլէճիք միւվ.	10 24					
» հար.	10 34					
Գարաքէօյ	11 46					
Պօզիւք	12 29					
Ին Իսնիւ	1 17					
Զուգուր Հիսար	1 48					
Իսկիշէհիր միւվ.	2 28					
	Աքշ.					

Թրէն նոմ.	1	3	31	5	7	33
Ստասիոն	Եօլճը	Եօլճը	Էշէտա վէ Եօլճը	Եօլճը	Եօլճը	Էշէտա վէ Եօլճը
						Սպհ.
Իսկիշէհիր հար.						11
Զուգուր Հիսար						11 39
Ին Իսնիւ						12 13
Պօզիւք						12 47
Գարաքէօյ						1 21
Պիլէճիք միւվ.						2 11
» հար.						2 21
Վէզիր-խան						2 58
Լէնճիք						3 37
Մէքէճէ						4 13
Աք-Հիսար						4 40
Կէյվէ						5 05
Ասա Բազար						6 01
Սապանճա						6 19
Գէօյիւք Տէրէսի						6 47
Իզմիտ միւվ.			Սպհ.			7 24
» հար.			12			7 44
Տէրինճէ			12 23			8
Թիւթ. Զիքիթլիք			12 34			8 10
Իսրրմէտ			12 50			8 22
Հէրեքէ			1 22			8 48
Թավշանճըլ			1 36			8 58
Տիլ Իսկէլէսի			1 48			9 08
Կէյպիկէ			2 24			9 31
Թուզլա			2 46			9 56
Բէնոլիք միւվ.	Սպհ.	Սպհ.	3 10			10 15
» հար.	12 30	1 58	3 20	Աքշ.	Աքշ.	10 25
Գարթալ	12 40	2 06	3 32	5 49	8 53	10 42
Մալթեբէ	12 51	2 17	3 48	5 58	9 02	11 02
Պօթանէզ	1 04	2 27	4 02	6 10	9 14	11 17
Էրէն Քէյ	1 10	2 37	4 16	6 20	9 25	11 30
Կէօզ Թէբէ	1 14	2 41	4 20	6 28	9 31	— —
Ֆէնէր քէօշէսի	1 20	2 46	4 25	6 32	9 38	11 41
Դէպէլ Թօբրաղ	1 24	2 50	4 29	6 37	9 43	— —
Հայատար Բաշա միւվ.	1 30	2 56	4 37	6 41	9 47	11 50
» հար.	1 40	3 04	4 50	6 47	9 53	12 05
Քէօբրիւ վարօր միւվ.	2 05	3 29	5 15	6 54	10 03	12 30
				7 19	10 28	Աքշ.

ՇԱՐԴ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ

Կէլէճէք ալաֆր. մայիս այը թիթիապարնտան իթիպարէն Տէրսաատէթլէ Այսթէֆանօս արասընտա վէ Տէրսաատէթլէ Մագրիբէյ արասընտա վուգու պուլամագ սէյր ու սէֆէրլէրէ մախսուս օլմագ իւզրէ եօլճուլարըն հէր իճրա իտէճէքլէրի սէֆէրտէ համիլ օլանգալարը գարթը զրմպալամագ մուամէլէսինէ հաճէթ գալմագսըզըն պիրինճի վէ իքինճի սընըֆա մախսուս 6 այլըգ ուսուլը ճէտիտէ ապօնման պիլէթլէրի մէվգէի ֆիւրուխթա վագ օլունճաղը իլան օլունը։

Մէգէքիւր ապօնման գարթլարը՝ էլան մէրի օլան 6 այլըգ ապօնման գարթլարը ֆիյաթը իւզրէ ֆիւրուխթ օլունճաղը կիպի, պու միսիլլու գարթլար իչթիրա իթմէք արզուսընտա պուլընան՝ պու խուսուսա միթէտտիր եազմագլարը մէքթուպա մէրպութ սալիք իւզ գիբի գարթլարըն զահրընա թասվիրլէրինի սահի պիրլիքտէ կէօնտրմէլէրի իգթիզա իտէճէք տիր։ Պու միսիլլու գարթլարը իսթիհսալինէ տահր վուգու պուլամագ թալէպ՝ Տէրսաատէթ, Այսթէֆանօս վէ Մագրիբէյ վէ մէրքէզը իտարէ թէֆթիշ գալէմինէ պիլմիւրճաա վուգու պուլապիլէճէկի իլան օլունը։

ԻՏԱՐԷ

26 ապրիլ 1899 Տէրսաատէթ

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԷ

Սէլանիք լիմանը չիրքէթը ինշախէսի թարաֆընտան բիսայա չրգաբըլան պէհէրի 500 Ֆրգ.լրգ 10,000 ատէտ հիսսէ սէնէտի իչիւն հիսսէ պաշընա իսթիֆա օլունան 75 ֆրգ.ըն տամամ ըէսմի թէսվիյէ գըլընմըշ օլտուղընտան, սէնէտաթը մէգթիբէ համիլլէրինին՝ պէրմուճիպը նիզամ լազըմ կէլէն տամամ մուամէլէսինին թէսվիյէ գըլընան մէպալիզ տաիրէսինտէ պիլա մասրաֆ իյֆասը իչիւն Գալաթատա Պալըգխանէ նէզարէթինտէ վագը բուլ գալէմինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի՝ Տուլունը Ումումիյէի Օսմանկէ վարխատը մախասուսէ իտարէսինտէն իլան օլունը։

15 շուբաթ 315

ԻԼԱՆԱԹ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱ ՇԱՀԱՆԷ

Հէրեքէ ֆապրիգայի Հիւմայունը իչիւն միւպայէասընա լիզում կէօրինէն 6000 գրյէի աթիգ եուն երլիկինին՝ չէհրը հալը Ռումինին երիմի տէօրտունճի ճումա երթէսի կիւնիւ սաաթ տօգուզտա գարարտատէսինին քէշիտէսի մուգարբեր պուլընտըզընտան, չէրպիթը մուգարբէրէ տարիրէսինտէ իթասընա թալիպ օլանլարը՝ եէմ վէ վագթը մէգթիբէ գատար խազինէի խասսայի Շահանէ էմլաքը Հիւմայուն իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի։

13 նիսան 315 3—3

* * *

Խազինէի խասսայի Շահանէճէ միւպայէա օլընճաղ էտիրնէ, Շամ վէ Հալէպ վէ հէվալիսի եաղլարընդն վէ պիր տէ հաթապէն միւնագասասընա պաշլանըլտըզընտան, իթայա թալիպ օլանլարը՝ խազինէի միւշարէլէյհայա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

14 նիսան 315 3—2

Գատը գարիյէսի հիվարընտա Օսման Աղա մահալլէսինտէ Բիզա Բաշա չէշմէսի ճիվարընտա Արայճըզաշը սօգաղընտա 22 նումէրօ իլէ մուրագգամ օլուպ գէճրիյէ պաշ քեթիպկի միթէվէզիա Բասիխ էֆ. զէվճէսի ֆէրիտէ հանըմ էօհտէսինտէ օլտուղը հալտէ մուգատտէմէ պա սէնէտը բէսմի 460 ատէտ լիրան Օսմանի տէյնի մուգապիլինտէ վէքեաէթը տէվրիյէ իլէ պինպաշը Ալի Ռիզա պէյ էօհտէսինտէ պուլընան մալիմ էլ հուտուա վէլ միշթէմիլթա մա պաղշէ խանէնին միւտտէթը մուայյէնէնին միւրուր էյլէտիկի հալտէ թէսվիյէի տէյն օլունմասընտան նանէ, խատէմէի Շահանէյէն Նէֆիպ պէյ իլէ Ասմա Ալիթը թիւճճարլարընտան Բէսիմօլը Կիւլտանգատէ իսմալի պէյ թարաֆընտան վուգու պուլան իսթիտա իւզէրինէ ուսուլ վէ նիզամը մուճիպինճէ թարիխը իլանէն իթիպարէն 45 կիւն միւրուրինտէ իհալէի էվվէլիյէսի վէ օնտան սոնրա տա 15 կիւն զարֆընտա 100ական 5 զամմը գապուլ իտիլէրէք խիթամը միւտտէթտէ իհալէի գաթխէսի իճրա օլունմագ իւզրէ 61 կիւն միւտտէթլէ մէգզրի միզայէտէյէ գօնուլտըղընտան, թալիպ օլանլարը վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ մէգթիբ մա պաղշէ խանէնին գըյմէթը մուիամմէնէ վէ թահրիրիյէսի օլան 16000 ղրշ.ըն 100տէ 10ը նիսպէթինտէ բէյ ագչէլէրինի միւսթահսիլլէն Տէֆթէրը Խագանի Նէզարէթը ճէլիճէսի սէնէտաթ իտարէսինտէ ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունը։

14 նիսան 315 3—3

Եէնի Պաղչէտէ իսաթխանէ չայրը։
Պէյգօզտա Հինքեար-Իսքէլէսի չայրը։
Պօղազ Իչինտէ Պէօյիւք Կէօքսու չայրը։
Պօղազ Իչինտէ Սուլթանիյէ չայրը։

Ճէնէրալ Մէքքան Պէգմը ալէմ Վալիտէ Սուլթան հազրէթլէրի վագֆընտան իճարէթի վահիտէի ագարթընտան պուլէատ իսմէրի մուհարբէր 4 գրթա չայրըն կիյահլարը՝ չէրիթը իհալէսի վէճհվէ ֆիւրուխթ օլունճաղընտան, իչթիրասընա թալիպ օլանլարը՝ թարիխը իլանէն իթիպարէն մահը հալը Ռումինին 20նճի սալը կիւնիւնէ տէկին թէէմինաթ ագչէլէրինի համիլէն Խազինէի էվգաֆը Հիւմայուն Մուհասէպէի Ումումիյէ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

15 նիսան 315

ՍԻՆԳԷՐ

Զաթը հազրէթը Շէհրիյարինին տիքիշ մաքինալարը միւթէահհիւտ

Ֆ. ՆԱՖՏԼԻՆԳԷՐ

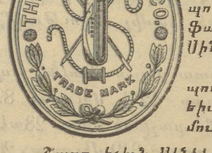

Սինգէր գումանեասընը խալիս Ինկիլիզ չէլիկինտէն օլարագ իսմլ իթմէքտէ օլտուղը մաքինալարընը զէրաֆէթ վէ մէթանէթ իլէ սաիր պիր խալի մուհասէսէթը օլ տէրէճէ թագտիր օլունմըշ արք, պու կիւն տիւնեանընն հէր թարաֆընտա պիպիրինի ֆամիլեալար, թէրզիլէր վէ գունտուրարընը մանգա Սինգէր մաքինասը խաթիմլ իթմէքտէ տիրլէր։

Սինգէր գումանեասը՝ չիմտիյէ գատար վուգու պուլան միւթատտիտ սէրկիի ումումիլէրտէ տէօրթ եիւզտէն զիյատէ տիրլօմ վէ միտալեալարա նայլ օլմուշ տը։

Շարգ իչիւն Սինգէր մաքինալարընն եէկեանէ տէբօզիթօճրը պուլընան Մ. Ֆ. Նայտլինգէր՝ վիլայաթը Շահանէնին քեաֆֆէսինտէ չիպէլեր թէեսիս իթմիշ տիր։

Մէգքիւր մաքինալարընը մահալը ֆիւրուխթը.

Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Գալաթա Սէրայընտա Մէքթէպ Սուլթանի գարշըսընտա։

Գալաթատա (Թունէլին արգասընտա Սինգէր խանընտա։
(Բրանվայ սթասիոնընն գարշըսընտա։
Սթամպուլտա Սուլթան Համմամընտա Նումէրօ 2։
Սուլթան Պայազիտտէ Թրամվայ սթասիոնը գարշըսընտա Նօ. 13։
Թագիտէրինտէն սագընմագ իչիւն պալէտտէքի մարգանընն՝ մաքինալարընը իւզէրինտէ պուլընմասընտա տիգգաթ իթմէլի։

QUINA LAROCHE

ԳԻՆԱ ԼԱՐՕՇ

Զայիֆվիզաճ, բէնկսիզ վէ իշթահսըզ չօճուքլար վէ գատընլար իլէ խասթալըգտան հէնուզ գալգմըշ տէրմանսըզլար իչիւն թըպգամ էն միէսսիր իլաճ՝ Զէլիք իլէ գընագընա օլտուղը մալիմ տիր։ Զէլիք՝ գանը թաղէէյիպ գուվվէթլէշտիրիր. գընագընա խէ՝ միյտէնին վազկիֆէլէրինի գօլայլաշտըրըր։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՕՇ՝ մէգքիւր հէր իգի միւէսսիր իլաճլարտան տախի թէրքիպ իտիլմիշ պուլընմալը, էմսալի արասընտա էն պիրինճիսի օլտուղը՝ անը իչմատ իտէնին Ֆըրանսա հիւքիւմէթինտէն ախզ էյլէտիկի 16,600 Ֆրգ. միւքեաֆաթ իլէ տախի թասսիգ իտիլիր։

Քինա Լարօշ՝ Տէրսաատէթ վէ թաշրատաքի պիլճիւմլէ էճզա տէբօլարը իլէ էճզախանէլէրտէ պուլընը։

48—29

1852Տէ ՄՈՒԷՍՍԷՍ

ՏՕԳԹ. Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԷ ՕՂԼՈՒ

ԱՄԷՐԻԳԱԼԸ ՏԻԳ ԹԱՊԻՊԼԷՐԻ

Ն՝ 396 ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ 396 Ն՝

(Եանի պէրոխանէսինին իսուր գաբրընտա, Զըզոգճէսինլարը Ռա գարբըրընտա)

Էն չէսիտ ադրբար օլան տիլէրի մուքէմմէլ ալէթթ վարթասըյլա դէր տէֆտա տօլտուրբրլար. ադրբ էլ էլէքտրէրի ադրբրդ կէչ տէրդիլէրի՝ շարթ տբր։

Նէվիճատ պիր ուսուլ իլէ տայանբգալը, գարիֆ վէ թաալիի տիլին թըպգբսը էյրէթի տիլէր եարարլար, վէ եաշ կէօրէ էնէլիդին պէնիդին, էնդ+ էնդրդ+էլիկ վէ ուրդուդ ըտբբրբ ինդուլիկ թէէմին իտէրլէր։

Ադրդ խասթալըգտարը թէտմըյլա թէտավի օլունը, վէ ույուշարբնը իլաճլար վէ միքեմմէլ քէրբէթինլէր վասրթասըյլա ադրբսրդճա տիլ չրգաբրլբր։

Զէյլ.—Ամէրիգա ատէթի մուհիպինճէ, գրլ մէվսիմինտէ բաղար կիւնլէրի տէ (եէյլինի էտտրբ), վէ հէր կիւն (եաբբ կէճէյի էտտրբ) Պէյօղլունտաքի մահալը մախսուսատա իսաթա գապուլ օլբնը։

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

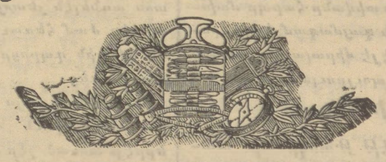

Մրնամբօլտա Պաղչէ Գաբբ-ընտա ճէլալ Պէյ խանը էրրէիսալինտէ Ն՝ 1 ԼԷՖԷՐ ադրբ մաղազասը.

ԿԷՕՋԷ ՎԷ ՃԷՐՄԱՇԼԷՂԱ ՄԻՒԹԱԼԼԻԳ

ԱԼԷՍԱԹ ԹԻՒՃՃԱՐԸ

Մէգքիւր մաղազասա կէօզէ վէ հէրբահլրդա միւթալլիգ էնվաի ալէթթ ու էտէվաթ թօրտան վէ բէրաքէնթ օլարագ ֆիւրուխթ օլունը։

Էրճիւմէն, եումուշագ վէ սէրթ լաթիգտէն (գաաաաբտան) մնամուլ մէվատը միւխթէլիֆէ, գասրդ պաղլարը, էնվաի չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարոմէթր), միզան իւլ հարարէ (Ռէրմոմէթր) վէ էյի հինս կէօզլիւքլէր պուլընմագտա տրբ։

Մ. Վէնսան Ֆօյաճեան՝ հէր նէվ սրբարբրչթ վէ թամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տէբէօհատ խաբբ։

ԶԱՎՈՒՐԴ ՕՂԼՈՒ

ՍԻՍԱԿԱՆ ԳԻՒՂԸ

կիրգէ վէ ֆնէն սիրարտ ...